

Original Article

Identifying the Factors and Components Affecting the Governance and Regulation of The Legal Services Market

Amin Aghaee Roozbahani ^{1*}, Jafar Mahmudi ², Hedayatollah Soltaninejad ³

1. PhD. Student of industrial engineering, industrial engineering department, Faculty of technical and engineering, Imam Hossein University, Tehran, Iran. (*Corresponding Author).

aghaee@aut.ac.ir

2. Assistant professor of industrial engineering department, Faculty of technical and engineering, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

j.mahmudi42@gmail.com

3. Assistant professor of private law department, Faculty of law, Qom University, Qom, Iran.

Dhs1339@gmail.com

Received: Mar. 31, 2024; Revised: Aug. 03, 2024; Accepted: Aug. 26, 2024

DOI: [10.48308/jpap.2024.234879.1380](https://doi.org/10.48308/jpap.2024.234879.1380)

Abstract

Purpose: In the field of governance and regulation of the legal services market, countless challenges and opportunities have emerged that require detailed and comprehensive investigation. The increase of new technologies, the changing needs of society, and the increasing diversity of legal services have put pressure on the traditional systems of governance and regulation of the legal services market. The purpose of this research is to identify, analyze, and comprehensively evaluate the key factors and components affecting the governance and regulation of the legal services market in order to provide suggestions for improving and enhancing the efficiency and effectiveness of these systems in response to contemporary challenges and upcoming opportunities. This research tries to provide a deeper understanding of the complexities of governance and regulation in this market and provide practical solutions to improve access to effective, transparent, and affordable legal services.

Design/ methodology/ approach: The method used in the present research is the meta-synthesis. In order to use the meta-synthesis method, various methods have been proposed. To achieve the goals of this research, Sandelowski and Barroso's seven-step method was used. After the preliminary studies of a library of 364 researches and the selection of 37 selected researches during the years 2000 to 2023, the factors and components affecting the governance and regulation of the legal services market were identified. After several rounds of reading and reviewing the coded data to refine and improve the set of themes, 269 characteristics were identified. In the next step, the codes obtained from the previous step were analyzed and combined in the form of concepts, and the identified codes were categorized and combined based on the degree of conceptual similarity. At this stage, the extracted codes were classified in the form of 26 concepts, and the concepts identified at a higher level in the form of 7 key components and factors.

Research Findings: The results obtained from the research show that the factors of laws and regulations, professional standards, quality of regulatory institutions, training and professional development, competition and market, technology and innovation, and ethical principles are the factors influencing the governance and regulation of the legal services market, which in researches have been analyzed from different perspectives to evaluate and improve the governance systems of the legal services market and the legal profession. According to the identified factors of integration and regulation of comprehensive laws and regulations in the field of legal services and the activities of regulatory and union functions of regulatory institutions to prevent conflicts by policymakers and passers-by, as well as the standard for determining the best professional practices. All professional and legal aspects, continuous training of legal market actors such as lawyers and consulting services, preventing

Copyright: © 2024 by the authors. Published by Shahid Beheshti University. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

monopolies and ensuring healthy competition, paying attention to innovations in the field of legal technologies, and providing and maintaining ethical standards by regulatory bodies will promote the efficiency and improvement of the governance and regulatory system in the legal services market.

Limitations & Consequences: Access to information, diversity of legal and regulatory systems, continuous changes in laws and regulations, and limitations related to the generalization of results to other environments and markets, especially considering the wide legal and cultural diversity, are among the limitations of the research.

Practical Consequences: This research can have important and diverse practical consequences that help to improve the performance and efficiency of the legal services market. These consequences include the following:

- **Developing more effective policies:** The research results can help governments and regulatory bodies develop policies and regulations that respond more effectively to the challenges in the legal services market.
- **Increasing transparency:** Identifying the influencing factors can help increase transparency in how regulatory bodies and service providers operate, which strengthens public trust.
- **Improving access to legal services:** This research can play a role in identifying barriers to access to legal services and providing solutions to resolve these barriers.
- **Strengthening collaboration among stakeholders:** Research can identify areas of common ground between government, service providers, consumers, and other stakeholders and help strengthen collaboration and coordination among them.
- **Increasing stability and flexibility:** Identifying effective factors and components can help the legal services market to be flexible and stable against rapid social, economic, and technological changes.

In sum, research in this area can lead to the improvement of the overall performance of the legal services market, so that the interests of all stakeholders are provided in the best possible way.

Innovation or value of the Article: This research is innovative by adopting a multi-dimensional and multi-disciplinary approach, and instead of focusing only on legal and economic aspects, it also includes social, cultural, technological, and ethical aspects, which helps to identify more complex factors that affect governance and regulation.

Paper Type: Original Paper

Keywords: Governance, Regulation, Legal Services Market, Meta-Synthesis.

How to Cite: Aghaee Roozbahani, Amin; Mahmudi, Jafar; Soltaninejad, Hedayatolah (2024). Identifying the Factors and Components Affecting the Governance and Regulation of The Legal Services Market. *Public Adm Perspect.*, 15(3), 104-129 (In Persian).

مقاله پژوهشی

شناسایی عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی

امین آقایی روزبهانی^{۱*}، جعفر محمودی^۲، هدایت‌اله سلطانی نژاد^۳

۱. دانشجوی دکتری مهندسی صنایع، گروه مهندسی صنایع، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه جامع امام حسین علیه‌سلام، تهران، ایران (*نویسنده مسئول).

aghaee@aut.ac.ir

۲. جعفر محمودی. استادیار گروه مهندسی صنایع، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه جامع امام حسین علیه‌سلام، تهران، ایران
j.mahmudi42@gmail.com

۳. هدایت‌اله سلطانی نژاد، استادیار گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق، دانشگاه قم، قم، ایران.

Dhs1339@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۲، تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۵/۱۳، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۰۵

DOI: [10.48308/jpap.2024.234879.1380](https://doi.org/10.48308/jpap.2024.234879.1380)

چکیده

هدف: در زمینه حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی، چالش‌ها و فرصت‌های بی‌شماری پدید آمده‌اند که نیازمند بررسی دقیق و جامعی هستند. افزایش فناوری‌های نو، تغییر نیازهای جامعه و تنوع فزاینده خدمات حقوقی فشارهایی را بر سیستم‌های سنتی حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی وارد کرده‌اند. هدف از این پژوهش، شناسایی، تحلیل و ارزیابی جامع عوامل و مولفه‌های کلیدی مؤثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی به منظور ارائه پیشنهاداتی برای بهبود و ارتقاء کارایی و اثربخشی این نظام‌ها در پاسخ به چالش‌های معاصر و فرصت‌های پیش رو است. این پژوهش تلاش می‌کند فهم عمیق‌تری از پیچیدگی‌های حکمرانی و تنظیم‌گری در این بازار ارائه کند و راهکارهای عملی برای بهبود دسترسی به خدمات حقوقی مؤثر، شفاف و مقرون‌به‌صرفه ارائه دهد.

طراحی / روش‌شناسی / رویکرد: روش استفاده شده در پژوهش حاضر روش فراترکیب است. به منظور استفاده از روش فراترکیب شیوه‌های مختلفی ارائه شده است. برای تحقق اهداف این پژوهش از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو استفاده شد. پس از مطالعات اولیه کتابخانه‌ای از ۳۶۴ پژوهش انجام شده و انتخاب ۳۷ پژوهش منتخب طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ نسبت به شناسایی عوامل و مولفه‌های مؤثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی اقدام شد. پس از چندین دور بازخوانی و بازبینی داده‌های کدگذاری شده برای پالایش و بهبود مجموعه مضامین تعداد ۲۶۹ مشخصه شناسایی گردید. در مرحله بعد به تحلیل، ترکیب و تلفیق کدهای به‌دست آمده از مرحله قبل در قالب مفاهیم پرداخته شد و کدهای شناسایی شده بر اساس میزان تشابه مفهومی دسته‌بندی و ترکیب شدند. در این مرحله کدهای استخراج شده در قالب ۲۶ مفهوم و مفاهیم شناسایی شده در سطح بالاتری در قالب ۷ مولفه و عامل کلیدی طبقه‌بندی شدند.

یافته‌های پژوهش: یافته‌های به‌دست آمده از پژوهش نشان می‌دهد عوامل قوانین و مقررات، استانداردهای حرفه‌ای، کیفیت نهادهای تنظیم‌گری، آموزش و توسعه حرفه‌ای، رقابت و بازار، فناوری و نوآوری و اصول اخلاقی مولفه‌های تاثیرگذار بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی است که در پژوهش‌ها از منظرهای مختلف جهت ارزیابی و بهبود نظام‌های حکمرانی بازار خدمات حقوقی و حرفه و کالت مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته‌اند. با توجه به عوامل شناسایی شده یکپارچه‌سازی و تدوین قوانین و مقررات جامع در حوزه خدمات حقوقی و تفکیک کارکردهای تنظیم‌گری و صنفی نهادهای تنظیم‌گری جهت جلوگیری از بروز تعارض منافع توسط سیاستگذاران و قانونگذاران و نیز استانداردهای بهترین شیوه‌های حرفه‌ای در تمام جنبه‌های حرفه و کالت و خدمات حقوقی، آموزش مستمر فعالان بازار خدمات حقوقی مانند و کلا و مشاوران، جلوگیری از بروز انحصار و تضمین رقابت سالم، توجه به نوآوری‌ها در عرصه فناوری‌های حقوقی و ارائه و حفظ استانداردهای اخلاقی توسط نهادهای تنظیم‌گری موجب ارتقاء کارایی و بهبود نظام حکمرانی و تنظیم‌گری در بازار خدمات حقوقی می‌شود.

Copyright: © 2024 by the authors. Published by Shahid Beheshti University. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

محدودیت‌ها و پیامدها: دسترسی به اطلاعات، تنوع سیستم‌های حقوقی و تنظیم‌گری، تغییرات مداوم قوانین و مقررات و محدودیت‌های مرتبط با تعمیم نتایج به سایر محیط‌ها و بازارها، به ویژه با توجه به تنوع گسترده‌ی قانونی و فرهنگی از جمله محدودیت‌های پژوهش به حساب می‌آیند.

پیامدهای عملی: این پژوهش می‌تواند پیامدهای عملی مهم و متنوعی داشته باشد که به بهبود عملکرد و کارایی بازار خدمات حقوقی کمک می‌کند. این پیامدها شامل موارد زیر است:

- تدوین سیاست‌های مؤثرتر: نتایج پژوهش می‌تواند به دولت‌ها و نهادهای تنظیم‌گری کمک کند تا سیاست‌ها و مقرراتی را تدوین کنند که به طور مؤثرتری به چالش‌های موجود در بازار خدمات حقوقی پاسخ دهند.
 - افزایش شفافیت: شناسایی عوامل موثر می‌تواند به افزایش شفافیت در نحوه عملکرد نهادهای تنظیم‌گری و ارائه‌دهندگان خدمات کمک کند، که این امر اعتماد عمومی را تقویت می‌کند.
 - بهبود دسترسی به خدمات حقوقی: این پژوهش می‌تواند در شناسایی موانع دسترسی به خدمات حقوقی و ارائه راهکارهایی برای رفع این موانع نقش داشته باشد.
 - تقویت همکاری بین ذی‌نفعان: پژوهش می‌تواند زمینه‌های مشترک بین دولت، ارائه‌دهندگان خدمات، مصرف‌کنندگان، و سایر ذی‌نفعان را شناسایی کرده و به تقویت همکاری و هماهنگی بین آن‌ها کمک کند.
 - افزایش پایداری و انعطاف‌پذیری: شناسایی عوامل و مولفه‌های موثر می‌تواند به بازار خدمات حقوقی کمک کند تا در برابر تغییرات سریع اجتماعی، اقتصادی و فناورانه انعطاف‌پذیر و پایدار باشد.
- در مجموع، پژوهش در این حوزه می‌تواند منجر به ارتقاء عملکرد کلی بازار خدمات حقوقی شود، به طوری که منافع همه ذی‌نفعان به بهترین شکل ممکن تأمین شود.

ابتکار یا ارزش مقاله: این پژوهش با اتخاذ یک رویکرد چندبعدی و چندرشته‌ای، نوآوری داشته و به جای تمرکز صرف بر جنبه‌های حقوقی و اقتصادی جنبه‌های اجتماعی، فرهنگی، فناورانه و اخلاقی را نیز در بر می‌گیرد که به شناسایی عوامل پیچیده‌تری که بر حکمرانی و تنظیم‌گری تأثیر می‌گذارند کمک می‌کند.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

کلمات کلیدی: حکمرانی، تنظیم‌گری، بازار خدمات حقوقی، فراترکیب.

استناددهی: آقایی روزبهانی، امین؛ محمودی، جعفر؛ سلطانی‌نژاد، هدایت‌اله (۱۴۰۳). شناسایی عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی. چشم‌انداز مدیریت دولتی، ۱۵(۳)، ۱۰۴-۱۲۹.

فرآیند توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی یک جامعه متأثر از عوامل مختلفی از جمله کیفیت نظام حکمرانی در سطوح و بخش‌های مختلف آن جامعه است (Baland et al, 2010). حکمرانی به کلیه فرآیندها، رویه‌ها، ساختارها و نهادهایی اشاره دارد که از طریق آن‌ها جوامع سازماندهی می‌شوند و تصمیم‌گیری می‌کنند. این مفهوم به نحوه اداره امور عمومی و مدیریت منابع جهت دستیابی به اهداف توسعه اقتصادی، اجتماعی و دیگر اهداف جامعه مرتبط است (Bevir, 2012). حکمرانی می‌تواند شامل دولت‌ها، بازارها و سازمان‌های مدنی باشد و شیوه‌هایی که این نهادها با یکدیگر و با شهروندان تعامل می‌کنند.

شناسایی عوامل
و مولفه‌های ...

۱۰۸ | صفحه

نظام حکمرانی در سطوح و بخش‌های مختلف جامعه کارکردهای متنوعی از جمله سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری، بازتوزیع و ارائه خدمات ایفا می‌کند. از این روی رابطه مستقیمی بین شیوه‌ی حکمرانی و توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع وجود دارد و حکمرانی موثر و مناسب می‌تواند فرآیند توسعه را تسریع و تضمین کند (gong et al, 2017). در دورانی که دولت‌ها تنها فعالان حوزه اداره عمومی محسوب نمی‌شوند، تنظیم‌گری به عنوان یکی از مهم‌ترین کارکردهای حکمرانی جدید مطرح می‌شود (Jalali & fadaee, 2023) تا جایی که فهم از تنظیم‌گری، به مثابه مهم‌ترین ابزار حکمرانی در دولت تنظیم‌گر، مهم‌ترین عامل در فهم اصطلاح دولت تنظیم‌گر محسوب می‌شود (Hadavand & Jam, 2021). تنظیم‌گری به مجموعه‌ای از فعالیت‌ها اطلاق می‌شود که دولت یا نهادهای تنظیم‌کننده دیگر برای نظارت، هدایت و کنترل فعالیت‌ها و رفتارها در یک بازار یا حوزه خاص به انجام می‌رسانند. هدف از تنظیم‌گری، اطمینان از عملکرد عادلانه و کارآمد بازار و حفاظت از منافع ذی‌نفعان، از جمله مصرف‌کنندگان و شهروندان است. این فرآیند می‌تواند شامل وضع مقررات، پایش فعالیت‌ها، اجرای قوانین و در صورت نیاز، اعمال تدابیر انضباطی باشد (Moran, 2002). در چهار دهه اخیر مفهوم تنظیم‌گری و ساختارهای تنظیم‌گر به عنوان بخش جدیدی از مفهوم حکمرانی در حال ظهور و بروز هستند. امروزه تنظیم‌گری به حدی اهمیت یافته است که دیدگاه‌های گوناگونی همچون دولت تنظیم‌گر (Croley, 2008) و حکمرانی تنظیم‌گرانه (Levi-Faur, 2011) از آن منشعب می‌شود که تنظیم‌گری را به مثابه بخشی جدایی‌ناپذیر از نظام حکمرانی مطرح می‌کنند. تنظیم‌گری به عنوان یکی از کارکردهای حکمرانی به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که از سوی دولت‌ها یا نهادهای سیاست‌گذاری (تنظیم‌کننده‌های رسمی) برای کنترل و نظارت بر بازارها، صنایع و رفتارهای اجتماعی انجام می‌شود. هدف از تنظیم‌گری حفاظت از منافع عمومی، تامین رقابت عادلانه، جلوگیری از سوء استفاده‌های بازار، حفاظت از مصرف‌کنندگان و حمایت از محیط زیست و بهداشت عمومی است (Levi-Faur, 2011). تنظیم‌گری در سیستم حکمرانی نقش مهمی در اطمینان از کارکرد مناسب و عادلانه بازارها و حفاظت از حقوق شهروندان دارد و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی در اجرای سیاست‌های عمومی است (Coglianese et al, 2009).

انواعی از مفاهیم و مدل‌های حکمرانی مانند حکمرانی خوب، حکمرانی شبکه‌ای، حکمرانی تعاملی، حکمرانی سازمانی در حوزه‌ها و سطوح مختلف بین‌المللی، ملی، محلی و سازمانی وجود دارد. حکمرانی بخشی^۱ به عنوان یکی از مدل‌های حکمرانی مفهومی در علوم مدیریت و سیاست‌گذاری عمومی است که به سازماندهی و مدیریت یک حوزه خاص از سیاست‌های دولتی اشاره دارد. به عبارت دیگر، حکمرانی بخشی به نحوه‌ی اداره و هماهنگ‌کردن فعالیت‌های مرتبط با یک بخش خاص در جامعه مانند بهداشت (Cazorla, 2022)، محیط زیست (Delmas & Young, 2009)، موسسات خیریه (Pouyafar & Mohammadzadeh, 2023)، آموزش عالی (Capano, 2011)، منابع آب (Perret et al, 2006) می‌پردازد.

حکمرانی بازار خدمات حقوقی یکی از نمونه‌های حکمرانی بخشی است که به منظور توسعه عدالت، افزایش کیفیت خدمات حقوقی و تنظیم صحیح بازار این خدمات انجام می‌شود (Grout et al, 2007). و به دلیل نقشی که در بهبود فضای کسب و کار و توسعه اقتصادی دارد مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. حکمرانی موثر و مفید در بازار خدمات حقوقی حمایت از حقوق و تعهدات

¹ Sectoral governance

کسب‌وکارها و مشتریان را تضمین می‌کند (Hadfield, 2000)، ریسک‌های حقوقی را کاهش می‌دهد (Bernstein & Lerner, 2018)، تسهیل در قراردادهای و معاملات را به دنبال دارد (Kritzer & Silbey, 2010)، حل اختلافات را آسان می‌سازد (Susskind, 2016) و در نهایت زمینه انجام تحقیقات حقوقی و سیاست‌گذاری موثرتر و توسعه قوانین کارآمدتر را فراهم می‌کند (Ruhl, 2015).

حکمرانی بازار خدمات حقوقی کارکردهای متنوعی از جمله تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی دارد. تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی به مجموعه‌ای از اصول، سیاست‌ها، و فرآیندهایی گفته می‌شود که توسط دولت‌ها، نهادهای تنظیم‌گری، انجمن‌های حرفه‌ای، و دیگر بازیگران مؤثر برای تنظیم و نظارت بر ارائه خدمات حقوقی به کار گرفته می‌شود. هدف تنظیم‌گری در این زمینه حفاظت از حقوق مصرف‌کنندگان، تضمین دسترسی به خدمات حقوقی با کیفیت، حفظ استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و حمایت از حقوق و منافع عمومی است (Braithwaite et al, 2004).

تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی به استقرار نظامی شفاف و متعادل کمک می‌کند که منافع همه ذی‌نفعان، از جمله ارائه‌دهندگان خدمات و مصرف‌کنندگان، را در نظر می‌گیرد. این سیستم همچنین می‌تواند به حفظ اعتماد عمومی به حرفه‌ی حقوقی و تضمین عدالت در جامعه کمک کند. در این شرایط دسترسی عموم مردم، بخصوص فعالان فضای کسب‌وکار، به خدمات حقوقی با کیفیت و مقرون به صرفه تسهیل می‌شود که در نهایت با ایجاد بهداشت حقوقی و پیشگیری از ایجاد اختلافات و افزایش احتمال اجرای قراردادهای موجب تسهیل و بهبود فضای کسب و کار خواهد شد (Tymchuk & Shkalenko, 2020).

شناسایی مولفه‌های مؤثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی که در این پژوهش مورد هدف قرار گرفته است راه را برای اصلاح نظام حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی هموار می‌کند. در بخش دوم پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی بررسی می‌شود. در بخش سوم روش تحقیق به کار گرفته برای رسیدن به اهداف پژوهش که همان شناسایی مولفه‌های مؤثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی است با استفاده از فراترکیب بیان می‌شود و در نهایت نتایج پژوهش مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

خدمات حقوقی در فرهنگ لغت کمبریج به صورت «کاری که توسط وکیل برای موکل انجام می‌شود» تعریف شده است (Cambridge University Press, 2024). البته محدود کردن خدمات حقوقی به خدمات ارائه شده توسط وکیل محل اختلاف است و در برخی از نظام‌های حقوقی برخی از خدمات حقوقی توسط غیروکیل انجام می‌شود (Donaldson, 2018). وکیل کسی است که از طرف شخص دیگر، اعم از حقوقی یا حقیقی به موجب عقد وکالت برای انجام کاری مأمور می‌شود. با توجه به این تعریف دایره خدمات حقوقی بسیار گسترده می‌شود (Andrus, 2009). در یک دسته‌بندی کلی می‌توان خدمات حقوقی را به خدمات حقوقی قضایی و خدمات حقوقی غیرقضایی تقسیم‌بندی کرد (Cane & Tushnet, 2003). خدمات حقوقی قضایی خدماتی است که وکیل با مراجعه به مراجع حل و فصل اختلافات، محاکم و دادگستری‌ها برای موکل خود انجام می‌دهد. خدمات حقوقی غیرقضایی طیف بسیار گسترده‌تری از خدمات حقوقی را، مخصوصاً در امور تجاری افراد، شامل می‌شود که توسط وکیل برای موکل انجام می‌شود. فعالیت‌هایی مانند مشاوره حقوقی، ثبت رسمی اسناد، تنظیم قرارداد و وکالت از موکل جهت پیگیری و انجام امور حقوقی در ادارات و مراجع مختلف، که خدمات دهنده در ازای حق‌الزحمه به خدمات‌گیرنده ارائه می‌دهد، از جمله خدمات حقوقی غیرقضایی به حساب می‌آید (Mann, 2017). توسعه فرهنگ استفاده از خدمات حقوقی غیرقضایی زمینه بروز و ایجاد بسیاری از اختلافات حقوقی در جامعه را کاهش می‌دهد. لازمه بالفعل شدن این ظرفیت شکل‌گیری مناسب بازار خدمات حقوقی است تا عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان خدمات حقوقی بتوانند با هم ارتباط برقرار کنند.

بازار خدمات حقوقی به مجموعه‌ای از فرآیندها، فعالیت‌ها، و تبادلات اقتصادی ارتباطی بین ارائه‌دهندگان خدمات حقوقی (مثل وکلا و موسسات حقوقی) و مشتریان (افراد و سازمان‌ها) اشاره دارد. خدمات ارائه شده در بازار شامل مشاوره‌های حقوقی، نمایندگی دادگستری، تنظیم و مرور قراردادها، تدوین وصیت‌نامه‌ها و امور مربوط به وراثت، اداره پرونده‌های دعاوی و اختلافات، رسیدگی به مسائل ملکی و امور ثبتی، و بسیاری از موارد دیگر می‌شود (Kempton, 2021). بازار خدمات حقوقی به دلایل مختلف حقوقی، شناسایی عوامل اجتماعی و فرهنگی با چالش‌های مختلفی روبرو می‌شود که به شکست بازار و عدم تحقق اهداف و منافع فعالان و ذی‌نفعان بازار و مولفه‌های ... منجر می‌شود.

۱۱۰ | صفحه حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی در جهان به مرور زمان تحت تأثیر تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فناوری و قانونی قرار گرفته است. در طول تاریخ، ساختارها و رویه‌های حکومتی در بسیاری از کشورها تغییر کرده و نظم حقوقی و تنظیمات مختلفی برای بازار خدمات حقوقی شکل گرفته‌اند. با این وجود ظهور تنظیم‌گری این بازار در جهان را می‌توان قرن نوزدهم دانست. در قرن نوزدهم با ظهور حقوق تجارت، حقوق کار و حقوق مدنی و توسعه صنعت و تجارت، نظام حقوقی به سمت تخصص و توسعه بازار خدمات حقوقی حرکت کرد (Krantz, 2013).

طی سالیان بعد در کنار توسعه بازار خدمات حقوقی، تغییرات سریع در جامعه از جمله جهانی شدن اقتصاد و پیشرفت فناوری اطلاعات توانایی نظام حاکم بر بازار خدمات حقوقی را در ارائه خدمات و تامین نیازهای جامعه به چالش کشید و توجه سیاست‌گذاران، اندیشمندان و پژوهشگران را به خود جلب کرد (Webley, 2014; Terry, 2009; Stephen et al, 2000; Terry e al, 2011; Bugatti, 2019). پرداختن به حل چالش‌های بازار خدمات حقوقی ادبیاتی نسبتاً غنی در این حوزه را ایجاد کرده است به طوری که تأثیرات این موضوع بر تحول بازار خدمات حقوقی از جمله اثر فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه خدمات حقوقی آنلاین و دسترسی آسان به اطلاعات حقوقی به وضوح دیده می‌شود (Webb & Nicolson, 1999; Chaserant & Harnay, S, 2015). مطالعات مختلف در زمینه بازار خدمات حقوقی موبد تلاش برای شناسایی جنبه‌های مختلف این بازار تحقق حکمرانی و تنظیم‌گری مطلوب بازار خدمات حقوقی جهت رفع نیازهای جامعه و تامین منافع تمامی ذی‌نفعان است. بر این اساس شناسایی و دسته‌بندی عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی راهگشای اصلاح و رسیدن به وضع مطلوب حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی است که توجه پژوهش‌های انجام شده گویای تلاش پژوهشگران در این زمینه است.

جدول ۱: پژوهش‌های انجام شده در زمینه حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی

نام مقاله	نویسندگان	موضوع	انتشار	یافته‌ها
Lawyer advertising and the supply of information in the market for legal services	هودک و تریبلاک	تبلیغات	۱۹۸۲	عدم وجاهت محدودیت‌های سنتی در تبلیغات وکلا و آزادسازی بیشتر مقررات مربوط به تبلیغات وکلا را توصیه می‌کنند.
Why lawyers should be allowed to advertise: market analysis of legal services	هازارد، پیرس و استمپل	تبلیغات	۱۹۸۳	تبلیغات وکیل منجر به خدمات حقوقی مقرون به صرفه‌تر می‌شود
Market and regulatory forces in the pricing of legal services	لوک، اولسن و رانسون	صدر مجوز	۱۹۹۵	محدودیت‌های صدور مجوز به افزایش قیمت خدمات حرفه‌ای منجر می‌شود
Regulation of the legal profession	استفن، لاو و ریکن	تنظیم‌گری	۲۰۰۰	خودتنظیمی در جهت منافع اعضای حرفه است.
Are Lawyers Regulatable	وب	تنظیم‌گری	۲۰۰۷	تأثیر و نقش وکلا در تنظیم‌گری ناکارآمد
Regulating the market for legal services	تریبلاک	مقررات تنظیم‌گری	۲۰۰۸	تاکید بر نظارت پسینی در تنظیم‌گری
The changing nature of the legal services market and the implications for the qualifying law degree	استریونس و همکاران	آموزش و فناوری	۲۰۱۱	شبیه‌سازی و استفاده از ابزارهای الکترونیکی، مکانیزمی برای توسعه مهارت‌های عملی وکلا

مقررات زدایی از تبلیغات وکلا به کاهش هزینه خدمات حقوقی	۲۰۱۱	تبلیغات	گافمن	Restrictions on Lawyer Advertising and the Market for Legal Services
اهمیت توجه به اهداف تنظیم‌گری در بازار خدمات حقوقی	۲۰۱۱	اهداف تنظیم‌گری	تری	Adopting regulatory objectives for the legal profession
تأثیر مثبت اعطای گواهینامه به افزایش کیفیت در بازار خدمات حقوقی	۲۰۱۲	آموزش	یوسا و جولین	The market for lawyers and quality layers in legal services
تأثیرات مثبت مقررات بر افزایش رقابت، حمایت از مصرف‌کنندگان، افزایش دسترسی به عدالت در بازار خدمات حقوقی	۲۰۱۴	مقررات تنظیم‌گری	ساسکیند	Analyse how the Legal Services Act 2007 attempted to widen the legal services market. Has it succeeded?
خودتنظیمی حرفه حقوقی به تنظیم کیفیت خدمات حقوقی در بازار کمک می‌کند	۲۰۱۵	ساختار تنظیم‌گری	چاسرانت و هارنی	Self-regulation of the legal profession and quality in the market for legal services: an economic analysis of lawyers' reputation
تأثیر دپارتمان خدمات حقوقی داخلی، جهانی شدن، پیشرفت‌های فناوری بر بازار خدمات حقوقی مرتبط با موسسات حقوقی بزرگ	۲۰۱۷	بازار خدمات حقوقی	رپلوج	The business of law: Evolution of the legal services market
هدف قانونی برای تنظیم‌گری خدمات حقوقی، حفاظت از منافع عمومی است	۲۰۱۷	اهداف تنظیم‌گری	دودک و الدرسون	Risk regulation for the legal profession
لزوم اصلاح و بهینه‌سازی مقررات	۲۰۱۸	مقررات تنظیم‌گری	ملیناریک، آپلوتنیک و بریزونیک	Economic limits of (de) regulation in legal services market
جایگزینی خودتنظیمی در حرفه حقوقی کانادا با یک رژیم تنظیم‌گری مشارکتی	۲۰۱۸	ساختار تنظیم‌گری	آناند	Governance gone wrong: examining self-regulation of the legal profession
آثار نوآوری و فناوری حقوقی بر تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی	۲۰۱۹	فناوری حقوقی	کیگوپرو	Emerging technological innovations in the legal profession and its impact on the regulation of market competition: Kenyan perspective
افزایش دسترسی به خدمات، بهبود کیفیت خدمات حقوقی و افزایش رقابت در بازار در پی اجرای قانون خدمات حقوقی انگلستان	۲۰۱۹	مقررات تنظیم‌گری	ماسیور و استانیک	The reform of 2007 on regulation of the market of legal services in England and Wales as an institutional experiment
تأثیر نامطلوب برخی مقررات تنظیم‌گری بر اعتماد به وکلا	۲۰۲۰	مقررات تنظیم‌گری	رایت	A Downward Spiral: The Relationship between Distrust and Regulation in the Legal Profession
لزوم تنظیم‌گری دقیق افراد فعال در حرفه وکالت برای اطمینان از اینکه در تعقیب منافع عمومی تزلزل‌ناپذیر شوند،	۲۰۲۲	مقررات تنظیم‌گری	مارتینز و جوریسز	Toward More Robust Self-Regulation within the Legal Profession
گرایش ساختار تنظیم‌گری حرفه وکالت در دنیا از مدل خودتنظیم‌گری به سمت مدل‌های نظارتی و مشارکتی	۲۰۲۲	ساختار تنظیم‌گری	بون و سمپل	Still special after all these years? Fundamental questions in legal services regulation
در جهت حفظ کیفیت، هرکسی که دانشنامه حقوق دارد، لزوماً نمی‌تواند وارد بازار خدمات حقوقی شود و بهترین حالت نظارت توسط خود کانون است.	۲۰۲۲	بازار خدمات حقوقی	شه‌بازی‌نیا و جعفری	نارسایی‌های بازار آزاد در موضوع وکالت دادگستری: مطالعه حقوق ایران، آمریکا و اتحادیه اروپا
دولت انگلستان در ضوابط حاکم بر «ساختار و تشکیلات نهاد وکالت»، «نحوه ورود به حرفه وکالت» و «تصدی حرفه وکالت» به تنظیم‌گری پرداخته است.	۲۰۲۳	مقررات تنظیم‌گری	اصغریان، بهادری و فراهانی	مؤلفه‌های مداخله دولت در تنظیم‌گری حرفه وکالت؛ مطالعه موردی نظام حقوقی انگلستان

برداشت‌های اصلی و نکات تحلیلی پیشینه تحقیق

تأثیر تبلیغات حقوقی

هودک و تریبیلاک (۱۹۸۲) و هازارد، پیرس و استمپل (۱۹۸۳) نشان می‌دهند که تبلیغات حقوقی می‌تواند به بهبود رقابت در بازار شناسایی عوامل خدمات حقوقی کمک کند. آنان به این نتیجه رسیدند که محدودیت‌های تبلیغاتی منسوخ شده‌اند و آزادسازی مقررات تبلیغاتی و مولفه‌های ... می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و افزایش دسترسی به خدمات حقوقی، به‌ویژه برای افراد با درآمد کم و متوسط، منجر شود.

۱۱۲ | صفحه محدودیت در صدور مجوز

تحقیقات لوک، اولسن و رانسون (۱۹۹۵) و استفن، لاو و ریگمن (۲۰۰۰) نشان می‌دهند که محدودیت‌های صدور مجوز برای ورود به بازار خدمات حقوقی منجر به افزایش قیمت خدمات و کلا و افزایش درآمد آنها می‌شود. این امر نشان‌دهنده تأثیرات منفی مقررات سختگیرانه بر رقابت و دسترسی به خدمات حقوقی است. از طرفی شهبازی نیا و جعفری (۱۴۰۱) بر این باورند که هرکسی با داشتن صرفاً تحصیلات حقوقی نمی‌تواند وارد بازار خدمات حقوقی شود.

خودتنظیمی و تنظیم‌گری حرفه حقوقی

وب (۲۰۰۷) و تریبیلاک (۲۰۰۸) به چالش‌های مرتبط با خودتنظیمی حرفه حقوقی می‌پردازند. آنان اشاره می‌کنند که تأکید بیش از حد بر مقررات ورودی مانند صدور مجوز و آموزش‌های مداوم به جای تنظیم‌گری خروجی مانند مسئولیت مدنی و فرآیندهای انضباطی، می‌تواند منجر به تنظیم‌گری ناکارآمد شود.

تأثیر قانون خدمات حقوقی ۲۰۰۷ انگلستان

ساسکیند (۲۰۱۴) و ماسیور و استانیک (۲۰۱۹) تأثیرات قانون خدمات حقوقی ۲۰۰۷ انگلستان را بررسی می‌کنند. این قانون منجر به افزایش رقابت، حمایت از مصرف‌کنندگان، و بهبود دسترسی به خدمات حقوقی شده است. ایجاد هیئت خدمات حقوقی به عنوان نهاد ناظر بر تنظیم‌گران و توسعه ساختارهای تجاری جایگزین از نتایج مهم این قانون است. از سوی دیگر اصغریان، بهادری و فراهانی (۲۰۲۳) طی یک پژوهش توصیفی و تحلیلی به مؤلفه‌های مداخله دولت انگلستان را در تنظیم‌گری حرفه و کالت پرداخته‌اند.

نوآوری‌های فناورانه و تنظیم‌گری

کیگوریو (۲۰۱۹) و استریونس و همکاران (۲۰۱۱) به فرصت‌ها و چالش‌های ناشی از فناوری‌های حقوقی و نقش اینترنت در ارائه خدمات حقوقی می‌پردازند. استفاده از ابزارهای آنلاین و شبیه‌سازی‌های الکترونیکی می‌تواند مهارت‌های عملی و قابلیت اشتغال فارغ‌التحصیلان حقوق را افزایش دهد.

نقد و پیشنهاد اصلاح مدل خودتنظیمی

آناند (۲۰۱۸) و دودک و الدرسون (۲۰۱۷) مدل خودتنظیمی حرفه حقوقی در کانادا را نقد می‌کنند و پیشنهاد می‌دهند که به جای مدل خودتنظیمی، یک رژیم تنظیم‌گری مشارکتی اتخاذ شود که پاسخگویی بیشتری داشته باشد و منافع عمومی را بهتر حفظ کند. در مقابل شهبازی نیا و جعفری (۲۰۲۲) خودتنظیمی را بهترین مدل تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی می‌دانند.

روندهای تغییر در تنظیم‌گری

بون و سمپل (۲۰۲۲) نشان می‌دهند که ساختار تنظیم‌گری حاکم بر بازار خدمات حقوقی در بسیاری از کشورها به سمت مدل‌های نظارتی و مشارکتی در حال تغییر است. این تغییرات به منظور بهبود کیفیت خدمات، افزایش دسترسی به عدالت و حفظ منافع عمومی صورت می‌گیرد.

بررسی ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که پژوهش‌های پیشین در حوزه حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی عمدتاً بر جنبه‌های خاصی مانند مقررات‌زدایی، نقش دولت، نوآوری در خدمات حقوقی و تاثیر فناوری‌های جدید تمرکز داشته‌اند و کمتر به یکپارچگی و جامعیت در تحلیل عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری پرداخته‌اند. هدف از این پژوهش، شناسایی و تحلیل جامع عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی با استفاده از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو است. این پژوهش قصد دارد تا با بررسی دقیق و جامع تمامی جنبه‌های مرتبط، خلأهای موجود در پژوهش‌های قبلی را پر کرده و تصویری کامل‌تر از عوامل موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی ارائه دهد.

این پژوهش می‌تواند دلالت‌های مهمی در تدوین و بهبود قوانین و مقررات، توسعه استانداردهای حرفه‌ای، بهبود کیفیت نهادهای تنظیم‌گری، ارتقاء آموزش و توسعه حرفه‌ای، افزایش رقابت و کارایی بازار، ترویج نوآوری و استفاده از فناوری‌های جدید و تقویت اصول اخلاقی و مسئولیت حرفه‌ای برای سیاست‌گذاران و نهادهای تنظیم‌گر بازار خدمات حقوقی ایران داشته باشد. با توجه به اهمیت این مولفه‌ها و دلالت‌های پژوهش، نتایج این تحقیق می‌تواند نقش مهمی در بهبود حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی ایران داشته باشد و به توسعه این بازار و افزایش کیفیت خدمات حقوقی کمک کند.

روش‌شناسی

روش پژوهش

این پژوهش از نظر اهداف در دسته پژوهش‌های توسعه‌ای قرار می‌گیرد که از داده‌های اسنادی و سبک تحلیل کیفی-توصیفی استفاده می‌کند. داده‌های پژوهش با استفاده از روش کیفی فراترکیب جمع‌آوری و تحلیل می‌شوند.

روش تحقیق فراترکیب یا متا-سنتز^۲ یک رویکرد پژوهشی کیفی است که با هدف ادغام و تلخیص یافته‌های کیفی از مطالعات متعدد، برای ساختن درک عمیق‌تر و جامع‌تری از یک موضوع یا مفهوم خاص انجام می‌گیرد. این روش به پژوهشگران امکان می‌دهد تا از داده‌های کیفی موجود برای ایجاد نظریه‌های جدید و یا توسعه و یکپارچه‌سازی فهم موجود استفاده کنند (Sharp, 2003).

با توجه به موضوع این پژوهش که مفهومی چند بعدی و گسترده است و ادبیات نسبتاً غنی که وجود دارد روش فراترکیب روش مناسب برای به دست آوردن تلفیق جامعی از عوامل و مولفه‌های شناسایی شده در پژوهش‌های موجود در زمینه حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی است.

نمونه و جامعه آماری

در این پژوهش از روش تحلیل اسنادی به عنوان یکی از روش‌های موثر در جمع‌آوری داده‌ها برای پژوهش‌های کیفی استفاده شده است. تحلیل اسنادی شامل بررسی و تحلیل اسناد و منابع مکتوبی است که قبلاً توسط افراد دیگر تولید شده است. این اسناد

² Meta-Synthesis

و مدارک شامل کلیه پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه بازار خدمات حقوقی و حرفه وکالت بوده است. در فراترکیب متن پژوهش‌های گذشته به عنوان داده‌ها محسوب می‌شود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه پژوهش‌های انجام گرفته در حوزه تنظیم‌گری بازار و حرفه خدمات حقوقی در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و بر اساس کلیدواژه‌های تعریف شده به شرح جدول ۲ می‌باشد. برای جستجوی مقالات منتشر شده، کلیدواژه‌ها در بازه زمانی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ بررسی شدند.

شناسایی عوامل
و مولفه‌های ...

۱۱۴ | صفحه

جدول ۲: موتورهای جستجو، پایگاه‌های اطلاعاتی و کلیدواژه‌ها

موتور جستجو	پایگاه‌های اطلاعاتی	کلید واژه‌ها	معادل فارسی کلید واژه‌ها
Google Google scholar yahoo	Science Direct Emerald Springer HeinOnline ELSEVIER Taylor & Francis	Lawyers' regulation Legal services market Legal services regulation Legal services regulatory Legal Profession regulatory Legal Profession Regulation Legal services market Governance	مقررات‌گذاری وکلا بازار خدمات حقوقی مقررات‌گذاری خدمات حقوقی تنظیم‌گری خدمات حقوقی تنظیم‌گری حرفه حقوقی مقررات‌گذاری حقوقی حکمرانی بازار خدمات حقوقی

روایی و پایایی

در پژوهش‌های کیفی، روایی و پایایی به مفاهیم مربوط به اعتبار و قابلیت اطمینان یافته‌های تحقیق اشاره دارد. به دلیل طبیعت فردی و پیچیده‌تر داده‌های کیفی، این مفاهیم به شکلی متفاوت از تحقیقات کمی اعمال می‌شوند.

روایی در تحقیقات کیفی به معنای صحت و دقت تفسیر پژوهشگر از داده‌های جمع‌آوری شده است. مبنای روایی این پژوهش استفاده از چندین روش یا منبع داده برای تأیید یافته‌ها، بحث و تبادل نظر در مورد داده‌ها و تفسیرها با همکاران یا خبرگان برای به چالش کشیدن و تأیید یافته‌های تحقیق و جمع‌آوری داده‌ها تا زمانی که اطلاعات جدیدی اضافه نمی‌شوند و دستیابی به درک کامل از پدیده مورد مطالعه است.

پایایی در تحقیقات کیفی به قابلیت اعتماد داده‌ها و تحقیق اشاره دارد. در تحقیقات کیفی، پایایی اغلب با استمرار^۳ جایگزین می‌شود که به قابلیت اطمینان داده‌ها برای نمایان کردن به طور مداوم و ثابت یک پدیده اشاره دارد (Lewis, 2015). برای سنجش پایایی در این پژوهش علاوه بر اینکه محقق به کدگذاری اولیه اقدام کرده، محقق دیگری همان متن را بدون اطلاع از کدهای او و جداگانه کدگذاری کرده است. داده‌های حاصل در قالب یک ماتریس دوبعدی شامل کدگذاران و کدهای آنها تنظیم و در نهایت ضریب کاپا محاسبه می‌شود. در صورتی که کدهای این دو محقق به هم نزدیک باشد، توافق بالا بین این دو کدگذار را نشان می‌دهد که بیان‌کننده پایایی است. برای سنجش میزان توافق بین دو کدگذار از آزمون کاپا که به کاپای کوهن معروف است استفاده می‌شود. ضریب کاپا بین +۱ تا -۱ تغییر می‌کند که مقدار +۱ در آن به معنی توافق کامل بین کدگذاران و -۱ به معنای عدم توافق و مقدار صفر نیز ناشی از شانس و تصادفی بودن توافق است (Vanbelle & Albert, 2008).

تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها

به منظور استفاده از روش فراترکیب شیوه‌های مختلفی ارائه شده است که برای تحقق اهداف این پژوهش از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) استفاده شد. روش سندلوسکی و باروسو^۴ برای انجام فراترکیب به مرحله‌ای اشاره دارد که در آن

³ Consistency

⁴ Sandelowski and Barroso

پژوهش‌های کیفی موجود را با هدف کشف پدیده‌های پنهان، توسعه مفاهیم و ساخت دانش جدید بازبینی و تجزیه و تحلیل می‌کند. این روش در هفت مرحله به بررسی و تجمیع داده‌ها از مطالعات کیفی متعدد می‌پردازد تا به فهمی جامع‌تر از موضوع مورد نظر برسد.

گام اول: تنظیم سوالات پژوهش

برای تعیین مسیر و چارچوب پژوهش سوالات پژوهش توسط پژوهشگر تنظیم می‌شود. تنظیم سوالات به پژوهشگر کمک می‌کند تا در فرایند انجام پژوهش از چارچوب موضوع پژوهش خارج نشود. در این پژوهش سوالات بصورت جدول ۳ تنظیم شده است.

جدول ۳: پارامترها و پرسش‌های پژوهش

پارامتر	پرسش‌های پژوهش
What (چیستی کار)	شناسایی عناصر، مولفه‌ها، شاخص‌ها و مفاهیم مطرح در ادبیات مربوط به حکمرانی و تنظیم‌گری بازار و حرفه خدمات حقوقی
Who (جامعه مورد مطالعه)	مقالات مختلف که در آنها بیشتر به تشریح و شناسایی عوامل و مولفه‌های حکمرانی و تنظیم‌گری بازار و حرفه خدمات حقوقی پرداخته شده است
How (چگونگی روش)	بررسی موضوعی آثار، شناسایی و یادداشت برداری نکات کلیدی، تحلیل مفاهیم، دسته‌بندی مفاهیم و مولفه‌های شناسایی شده، تحلیل اسنادی
When (محدودیت زمانی)	کلیه آثار موجود بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ میلادی

گام دوم: بررسی متون بصورت نظام‌مند

در این مرحله از طریق جستجوی کلیدواژه‌ها به صورت جداگانه در عنوان، چکیده، کلمات کلیدی و متن پژوهش‌ها موتورهای جستجو و پایگاه‌های علمی تعیین شده در بخش جامعه و نمونه آماری مقاله‌های منتشر شده به صورت سیستمی مورد جستجو قرار گرفت. جست‌وجوها دربرگیرنده پژوهش‌هایی بوده که کلیدواژه‌ها همزمان در عنوان، چکیده و کلید واژه‌ها باشد. در این پژوهش معیارهای پذیرش و یا عدم پذیرش مقالات مطابق جدول ۴ تعیین شده است.

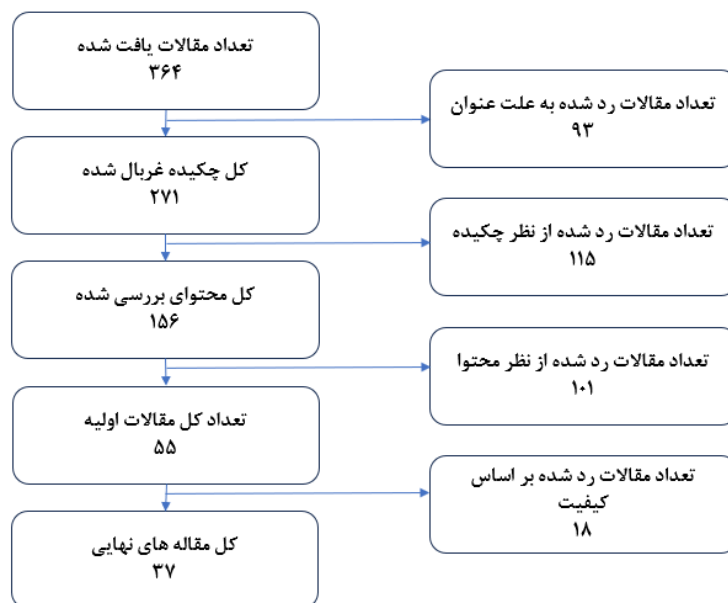
جدول ۴: معیارهای پذیرش و عدم پذیرش مقالات در گام دوم

معیارها	معیار پذیرش	معیار عدم پذیرش
زبان تحقیقات	مطالعات انگلیسی	مطالعات غیر انگلیسی
زمان تحقیقات	تحقیقات منتشر شده از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳	تحقیقات غیر از این تاریخ
اعتبار مطالعات	مقاله‌های چاپ شده در نشریات و پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی	پایگاه‌های اطلاعاتی شخصی، نظرات شخصی
دسترسی به مقاله	دسترسی به متن کامل مقاله	عدم دسترسی به متن کامل مقاله
موضوع مطالعه	کارکردها، فرایندها، ساختار، ذی‌نفعان، فعالان و عوامل موثر بر تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی	غیر از موارد اشاره شده

گام سوم: جستجو انتخاب مقالات مناسب

در این گام مقاله‌های یافت شده از نظر تناسب با پرسش‌های پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفته و مقالات مناسب برای انجام گام تحلیل محتوای فراترکیب انتخاب شدند. برای این منظور مجموعه مقاله‌های انتخاب شده چندین مرحله مورد بازبینی قرار گرفتند و در هر بازبینی یکی از پارامترهای مختلف مقالات مانند عنوان، چکیده، محتوا و کیفیت مورد ارزیابی شد و پس از هر ارزیابی

تعدادی از مقالات تایید و تعدادی رد شدند. در نهایت مقالات باقی مانده وارد گام بعدی روش فراترکیب جهت انجام تحلیل محتوا و استخراج یافته‌ها می‌شود. شیوه انتخاب مقاله‌های منتخب جهت ورود به گام تحلیل در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱: نتایج جستجو و چگونگی انتخاب مقالات مناسب

برای ارزیابی مقالات از برنامه ارزیابی مهارت‌های حیاتی^۵، به اختصار CASP، به عنوان یک راهنمای استاندارد و ابزار معتبر شناخته شده برای ارزیابی مقالات پژوهشی استفاده می‌شود. این برنامه به افراد کمک می‌کند تا بتوانند مقالات علمی را با دقت و به صورت حرفه‌ای ارزیابی کرده و از نتایج آنها به عنوان اطلاعات موثق برای تصمیم‌گیری‌ها استفاده کنند. شرایط در نظر گرفته شده برای روش CASP در این پژوهش عبارتند از: (۱) تناسب اهداف، (۲) به روز بودن (۳) طرح مطرح (۴) روش نمونه‌گیری (۵) جمع‌آوری داده‌ها (۶) انعکاس پذیری (۷) رعایت نکات اخلاقی (۸) دقت (۹) وضوح بیان (۱۰) ارزش پژوهش.

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات و یافته‌ها

این گام با ابزار کدگذاری و طبقه‌بندی موضوعات پس از استخراج و تلخیص داده‌ها انجام می‌شود. استخراج و تلخیص داده‌ها فرآیندی است که در طی آن پژوهشگران داده‌های موجود در مطالعات کیفی پیشین را به منظور شناسایی و درک مضامین، الگوها و پدیده‌های مشترک یا متمایز جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌کنند. این فرآیند به پژوهشگر امکان می‌دهد اطلاعات متعدد و گسترده را از طیف وسیعی از مطالعات جمع‌آوری کند و در عین حال، تا حد ممکن، غنای معنایی داده‌های کیفی را حفظ نماید (Sandelowski et al, 1997).

پس از استخراج داده‌ها فرایند کدگذاری و طبقه‌بندی موضوعات انجام می‌شود. این فرآیند به منظور سازماندهی و تفسیر داده‌های جمع‌آوری شده از مطالعات متعدد کیفی انجام می‌شود و نقش محوری در فرایند تحقیق دارد (Barnett-Page & Thomas, 2009). کدگذاری موضوعات شامل بررسی دقیق داده‌های متنی استخراج شده از مطالعات و اختصاص کدها یا برچسب‌هایی به بخش‌های خاصی از متن است که مفاهیم، ایده‌ها یا پدیده‌های معنی‌دار را نشان می‌دهند. طبقه‌بندی موضوعات نیز فرآیندی است

⁵ Critical Appraisal Skills Program

که در آن کدهای اختصاص داده شده به داده‌ها را بر اساس شباهت‌ها، تمایزات و روابطشان با یکدیگر گروه‌بندی می‌کنیم، که این امر به ایجاد مجموعه‌ای منسجم از دسته‌بندی‌های موضوعی کمک می‌کند (Hannes & Lockwood, 2011).

این مرحله معمولاً شامل چندین دور بازخوانی و بازبینی داده‌های کدگذاری شده برای پالایش و بهبود مجموعه مضامین است و هدف آن دستیابی به یک فهم عمیق و فراگیر از پدیده‌های مورد مطالعه است. در این گام تعداد ۲۶۹ مشخصه شناسایی گردید.

جدول ۵: مفاهیم و مولفه‌های شناسایی شده در فراترکیب

مؤلفه	مفهوم	مشخصه (کد)	منابع
	مقررات‌زدایی	کاهش یا حذف مقررات دولتی- مقررات زدایی از تبلیغات وکلا- تأثیر مقررات‌زدایی تبلیغات وکلا بر بازار حقوقی- لزوم بازنگری در مقررات و نوآوری در بازار خدمات حقوقی- پیامدهای بازار آزاد و افزایش رقابت در حرفه‌های حقوقی پیامد مقررات‌زدایی- سیاست مقررات‌زدایی حذف شیوه‌های ضد رقابتی را دنبال می‌کند -- ویژگی بارز بازار خدمات حقوقی سطح بالای مقررات آن است- مقررات‌زدایی از بازارهای خدمات حرفه‌ای	(Mlinarič et al, 2018) (Gofman, 2011) (Campbell, 2011) (Bessis, F., & Chaserant, 2019) Masior & Staniek, Z., (2019) Stephen et al, (2000)
قوانین مقررات	مقررات کارآمد	وضع قوانینی که موانع غیرضروری را برطرف و تجارت را تسهیل می‌کند- مقررات مناسب، کاهش بروکراسی و ترویج روانی فعالیت‌های اقتصادی- مقررات تضمین کننده منافع عمومی - تنظیم استاندارد تنظیم‌گری- قانون خدمات حقوقی و تأثیر احتمالی آن بر بازار- ناهمگونی خدمات حقوقی بر سطح مطلوب مقررات تأثیر می‌گذارد- تأثیر وکلا در وضع قوانین- وکلا کنترل قانون‌گذاری- مقررات پذیرش - نظارت یا مشارکت تنظیم‌کننده‌های دولتی در مقررات حرفه‌ای- قوانین عایق تضمین می‌کند که وفاداری وکلا به مشتریان از وابستگی اقتصادی به مدیران یا سرمایه‌گذاران سودجو محافظت می‌شود- لزوم تنظیم‌گری دقیق تر حرفه حقوقی- حمایت از حاکمیت قانون و تضمین استقلال وکیل -	(Mlinarič et al, 2018) (Trebilcock, 2008) (Stevens et al, 2011) (Stevens, 2011) (Chaserant & Harnay, 2013) (Webb, 2007) Boon & Semple, (2022) Martinez & Terry (2022) (Juricic, 2022) (et al, 2011)
	بهبودسازی مقررات	تجدید نظر و بهینه‌سازی قوانین جاری به منظور پاسخگویی به چالش‌های فعلی و آینده بازار- عدم تطابق توجیهات هنجاری سنتی ارائه شده توسط کسانی که در حرفه حقوقی هستند با واقعیت‌های درک مصرف‌کننده- مدل سنتی مقررات حرفه‌ای- هماهنگ کردن مقررات- مقررات خدمات حقوقی در مقایسه با مقررات سایر مشاغل و سایر صنایع بسیار عقب مانده است-	(Mlinarič et al, 2018) (Gofman, 2011) Boon & Semple, (2022) Dodek & (Alderson, 2017)
	استانداردهای ورود به حرفه	تنظیم ابعاد مختلف مدارک تحصیلی-آموزش مهارت‌های عملی- تجربه در حین کار -گرایش عمل متمرکز یا تخصصی- آزمون وکالت- مسیرهای متنوع تر و نوآورانه تر برای صلاحیت اولیه و حرفه‌ای- قوانین حرفه‌ای به شکل الزامات ورود به حرفه- صلاحیت و تخصص حرفه‌ای- تضمین کیفیت خدمات ارائه شده از طریق کنترل ورود- مدارک تحصیلی- صلاحیت حرفه‌ای -	(Trebilcock, 2008) (Stevens et al, 2011) (Bessis, F., & Chaserant, 2019) Boon & Semple, (2022) (Kigwiru, 2019)
	استانداردهای حرفه‌ای	تدوین و اجرای استانداردهای رفتار و عملکرد - تنظیم و اجرای استانداردهای نظارتی-فرآیندهای انضباطی - افزایش روش‌های ارائه مجازی خدمات حقوقی- ارائه استانداردهای مشترک در سراسر این حرفه- حرفه حقوقی مستقل- اعتماد یا استانداردهای اخلاقی- حفاظت از وکلا و موکلان در برابر اجبار به افشای محتوای بحث‌هایشان- تأثیر تسلط الزامات "تجاری" بر حرفه-تنظیم آیین‌نامه‌های رفتاری- اعمال استانداردهای حرفه‌ای برای وکلا - ارائه شایسته و حرفه‌ای خدمات - حصول اطمینان از انطباق مقررات وکیل با اصول تنظیم‌گری مطلوب - استانداردهای بین‌المللی وکالت	(Trebilcock, 2008) (Stevens, 2011) (Susskind, 2014) (Webb, 2007) Masior & Staniek, Z., (2019) Moorhead & Hinchly, (2015) Terry (2018) (Anand, 2018) (et al, 2011) Akramdjanovich, (2023)
نهادهای تنظیم‌گر	ساختار تنظیم‌گری	تسخیر تنظیم‌گر توسط دولت یا حرفه- نقش دولت در تضمین ارائه خدمات حقوقی- خود حکمرانی؛ خود انضباطی؛ مداخله دولت- الگوی	(Mlinarič et al, 2018) (Gofman, 2011)

<p>(Webb, 2007) Masior & Staniek, Z,) Boon &) (2019 (Semple, 2022 (Hosier, 2015) (Terry, 2009) (Boon, 2017) (Flood, 2011) (Stephen et al, 2000) (Anand, 2018)</p>	<p>نظارتی مشترک- نظارت یا مداخله دولت--مشارکت مختلط - توسعه یک ساختار مدیریتی چند سطحی- تغییر ساختار از تنظیم بازار، از طریق وکلا (خودتنظیمی) به مدل مقررات، که در آن دولت تأثیر قاطع - هرچند غیرمستقیم دارد- فرانتظیم‌گری- تفویض اختیارات دولت- استقلال نهادی وکلا از دولت- اصلاحات تنظیم‌گری رقابت محور- نهادهای فراملی در فضای تنظیم‌گری- اصلاحات تغییر ساختار تنظیم‌گری به مصرف‌گرایی-رقابتی - رژیم خالص تنظیم‌گری- تفکیک وظایف تنظیم‌گری از وظایف نمایندگی - تلاش‌ها برای کنترل استقلال وکلا- خودتنظیمی حرفه وکالت- وجود تضاد منافع بالقوه در ساختار خودتنظیم‌گری- اعضای گروه شغلی پاسخگو صرفاً در برابر سایر اعضا- خود تنظیمی حرفه‌ای- جایگزین‌های خودتنظیمی- ابزارهای خودتنظیمی - تنظیم‌گری مشارکتی جایگزینی برای خودتنظیم‌گری</p>		
<p>(Trebilcock, 2008) (Gofman, 2011) (Susskind, 2014) Boon) (Webb, 2007) (& Semple, 2022 (Barton, 2011) (Brockman, 2010)</p>	<p>عدم تولدایی مصرف‌کنندگان در انجام ارزیابی معنادار از کیفیت خدمات حقوقی- سیستم‌هایی برای رسیدگی به تخلفات حرفه‌ای و اعمال اقدامات جزایی در موارد لزوم- خرید مشاوره یک کارشناس دوم در مورد کیفیت عملکرد کارشناس اول- ابزارهایی مانند مسئولیت مدنی- نارضایتی از خدمات حقوقی - که ارزیابی دقیق کیفیت خدمات ارائه شده برای مصرف‌کننده معمولی ذاتاً دشوار است- بیش از ۹۰ درصد از همه شکایات در مورد تبلیغات از سوی سایر وکلا بود، در حالی که تنها ۱ تا ۲ درصد از شکایات مصرف‌کنندگان از وکلا مربوط به تبلیغات بوده- حفاظت از مصرف‌کننده- که تخلفات وکلا اغلب کشف نمی‌شود- نهادهای حرفه‌ای از شکایات رسمی جلوگیری می‌کنند- نهادهای حرفه‌ای از شکایات رسمی جلوگیری می‌کنند- فرآیندهای رسیدگی به شکایات- وکلا به جز در جدی‌ترین موارد، همکاران خود را گزارش نمی‌دهند- وکلا همچنان اغلب تمایلی به گزارش تخلف ندارند- که الزام به گزارش در هیچ کدام از موارد جز فاحش‌ترین موارد ایجاد نمی‌شود- سیستمی برای بررسی تخلفات- رسیدگی به پرونده‌های انضباطی- انضباط وکلا- انحراف شکایات جدی-</p>	<p>رسیدگی به شکایات</p>	
<p>(Mlinarič et al, 2018) (Trebilcock, 2008) (Gofman,) (Strevens, 2011) (2011) (Iossa & Jullien, 2012) (Bessis & Chaserant, (Webb, 2007)2019) (Iossa, & Jullien, Masior &)2007) (Staniek, Z, 2019 Boon & Semple,) Stephen et al,) (2022 (Anand, 2018) (2000)</p>	<p>سیستم‌های کنترل و حسابرسی درون سازمان‌ها و شرکت‌ها-پایش فعالیت‌های حقوقی توسط نهادهای تنظیم‌گری- همکاری بین نهادهای تنظیم‌گر و دیگر سازمان‌ها در جهت نظارت بر امور حقوقی- استراتژی‌ها و مکانیزم‌های حفظ و ارتقاء کیفیت خدمات حقوقی- چارچوب‌های مختلف نظارت و بازرسی بر فعالیت‌های حقوقی- ناکارایی مجازات‌های انتظامی مانند لغو یا تعلیق مجوز- جایگزینی رویکردهای اصلاحی به جای تنبیهی- محدود کردن فعالیت وکیل به حوزه‌های تخصصی مشخص- برنامه‌های درمانی اجباری برای وکلای مبتلا به سوء مصرف مواد یا مشکلات روانی- مصرف‌کنندگان اطلاعات کافی برای ارزیابی دقیق کیفیت خدماتی ندارند- خدمات حقوقی پیچیده هستند و ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شده را برای مصرف‌کنندگان دشوار می‌کند- مکانیسم‌های تضمین کیفیت مانند بهبود اعتبار سنجی و بهبود نظارت- لایه‌های متمایزی از کیفیت در حرفه وکالت- تأثیر گواهینامه کیفیت بر انگیزه وکلا برای آموزش و افزایش تولدایی- چگونگی ارزیابی کیفیت خدمات وکیل- نهادهای نظارتی فقط در شرایط محدود وارد عمل می‌شوند- ارزش اطلاعات در مورد کیفیت خدمات حقوقی- انگیزه‌های طرفین دعوی برای استخدام وکلای با کیفیت بالا- انگیزه‌های وکلا برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ارتقای کیفیت- چارچوب نظارتی برای بازار خدمات حقوقی- کنترل رفتار وکیل با تحمیل الزامات آموزشی- اختیارات بازرسی- تنظیم رفتار وکلا در زمینه‌های خاص - تنظیم‌گری وکلا در موسسات دولتی و دادگاه‌ها - تضادهای حل و فصل - در وکالت عدم تقارن اطلاعاتی بین</p>	<p>نظارت، ارزشیابی و کنترل کیفیت</p>	

	مشتری و ارائه‌دهنده خدمات می‌تواند تأثیر منفی بر کیفیت خدمات داشته باشد - اطمینان از رعایت استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای -		
(Trebilcock, 2008) Boon & Semple,) (2022)	تایید صلاحیت حرفه‌ای ارائه‌دهندگان خدمات حقوقی توسط افراد حرفه - گواهینامه تخصصی - تبلیغ اطلاعات حرفه‌ای به جای گواهی تخصصی - رژیم‌های صدور مجوز - گواهینامه‌های سالانه فعالیت -	صدور مجوز و گواهینامه	
(Trebilcock, 2008) Masior & Staniek, Z,) Boon & Semple,) (2019 (Semple, 2022 (Semple, 2018) (Stephen et al, 2000) Dodek & Alderson,) (Anand, 2018) (2017 (Terry et al, 2011)	ارتقاء کیفیت زندگی مصرف‌کنندگان از طریق دستیابی به خدمات حقوقی با کیفیت و به صرفه - رضایت مشتریان - به دسترسی به معاضدت حقوقی - خواسته‌های مشتری - تامین منافع مصرف‌کننده با القای نتایج حرفه‌ای - افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان - ضرورت شفافیت و پاسخگویی حرفه‌های حقوقی به جامعه - اهمیت اطلاع‌رسانی آزاد و شفاف در ارائه خدمات حقوقی - دسترسی به عدالت - حمایت از منافع عمومی هدف اصلی است. - تسهیل دسترسی به عدالت - حفاظت از منافع عمومی - حفاظت از مشتریان - حفظ منافع عمومی - تمایل و توانایی موکلان برای دسترسی به خدمات وکلا -	حمایت از مصرف‌کننده	
(Trebilcock, 2008) Boon & Semple,) (2022)	گذراندن دوره‌های آموزشی مصوب برای حفظ صلاحیت حرفه‌ای - آموزش مداوم اجباری - احراز صلاحیت مجدد اجباری یا آزمون مجدد بر اعضایی که برای مدت طولانی در فعالیت فعال نبوده‌اند - دوره‌های کارآموزی وکالت -	آموزش حرفه‌ای اجباری	
(Trebilcock, 2008) (Stevens et al, 2011) (Stevens, 2011) (Susskind, 2014) Masior & Staniek, Z,) Boon & Semple,) (2019 (Semple, 2022 (Anand, 2018)	اثربخشی ادامه آموزش حرفه‌ای - متناسب سازی آموزش دانشگاهی با تغییر و تحول در بازار خدمات حقوقی - مشارکت بیشتر بین مربیان و ارائه‌دهندگان - شرکت مستمر برای آموزش - تأثیر آموزش حقوقی عمومی بر بازار خدمات حقوقی - برای بازنگری آموزش و آموزش خدمات حقوقی - بازسازی سیستم آموزش حرفه‌ای - تسهیل در کسب سرمایه و دانش وکلا - تضمین کیفیت خدمات ارائه شده از طریق آموزش - موسسه استاندارد های حرفه‌ای مجریان حقوقی برای بازنگری آموزش و آموزش خدمات حقوقی - تنظیم‌گری آموزش حقوقی -	اثربخشی آموزش حرفه‌ای	آموزش و توسعه حرفه‌ای
(Stevens et al, 2011) (Stevens, 2011) Boon & Semple,) (2022)	استفاده از فناوری اطلاعات برای آموزش - شبیه‌سازی، به عنوان مکانیزمی برای توسعه مهارت‌های عملی و آگاهی - تغییر ساختار و محتوای مدرک حقوق - آموزش الکترونیکی - متناسب سازی برنامه درسی حقوقی در دانشگاه‌ها - تأکید فزاینده آموزش مداوم -	آینده آموزش حقوقی	
(Stevens et al, 2011) (Stevens, 2011)	مهارت‌های برقراری ارتباط موثر - حل مسئله و تفکر انتقادی - شایستگی در سواد اطلاعاتی - مهارت در کار - مستقل و مشارکتی - آگاهی بین المللی / جهانی - مهارت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات - آگاهی تجاری - مهارت‌های مدیریت پروژه - مهارت‌های تحلیلی مانند مدیریت واقعیت، تفکر انتقادی، مهارت‌های نوشتاری، مهارت حل مسئله، مهارت تجزیه و تحلیل موردی	آموزش‌های مورد نیاز	
Masior & Staniek, Z,) Boon & Semple,) (2019 (Liu, Semple, 2022 (Wright, 2020)2011)	تأثیر سیاست‌ها و مقررات حقوقی بر مصرف‌کنندگان، وکلا، دولت و سایر بازیگران بازار - مصرف‌کنندگان خدمات حقوقی خارجی - ارتقای جایگاه مشتریان - کاهش نقش نهادهای غیررسمی - تعادل بین منافع حرفه‌ای و مصرف‌کننده - تبادل همزیستی - همبستگی منفی قوی بین تنظیم‌گری دولتی و معیارهای اعتماد	ذی‌نفعان و تعامل میان آن‌ها	
(Mlinarič et al, 2018) (Trebilcock, 2008) (Gofman, 2011) (Campbell, 2012) Iossa & Jullien,) (Bessis & Chaserant, 2019) (Webb, 2007) Masior & Staniek, Z,) Boon & Semple,) (2019)	افزایش کارآمدی بازار - مشکلات ناشی از عدم اطلاعات، دستکاری بازار - شکست‌های بازار - عدم تقارن و نقص اطلاعات - تسخیر بازار - ضرورت تنظیم‌گری به دلیل شکست بازار - شکست بازار در بازار خدمات حقوقی عمدتاً به دلیل اطلاعات نامتقارن - اصلاح ساختار بازار - تخصیص نادرست وکلا در تعادل بازار - حقوق انحصاری برای انجام خدمات مشخص - می‌توان انتظار داشت که خودگردانی وکلا بدون خطر دخالت دولت، تا حد ممکن به نفع وکلا باشد - انحصار در حرفه - افزایش شفافیت آن - تغییر مکانیسم‌های اعمال شده در تخصیص منابع در سمت عرضه -	کارآمدی و ناکارآمدی بازار	رقابت و بازار

(Semple, 2022 (Stephen et al, 2000)	مکانیسم‌هایی به منظور افزایش نقش هماهنگی بازار- محدودیت‌های حرفه‌ای برای ورود- کنترل تعداد دارندگان مجوز جدید- کنترل و کلا از طریق مکانیسم‌های بازار- شکست بازار و عدم تقارن اطلاعات		
(Mlinarič et al, 2018) (Strevens et al, 2011) (Replogle, 2016) (Strevens, 2011) (Bessis, F., & Chaserant, 2019) (Susskind, 2014) (McKenzie, 2016) (Masior & Staniek, Z,) (Boon &) (2019) (Semple, 2022 (Stephen et al, 2000) (Kigwiru, 2019)	تأثیر نیروهای بازار بر تخصیص منابع- دشواری آزمون و کالت می‌تواند بر تعداد و کلا در یک حوزه قضایی تأثیر بگذارد- بازار رقابتی خدمات حقوقی- گسترش دپارتمان‌های حقوقی داخلی- جهانی‌سازی- ظهور ارائه‌دهندگان خدمات حقوقی جایگزین- امکان انتخاب به مصرف‌کننده- در دسترس بودن خدمات حرفه‌ای بهتر و متنوع‌تر که می‌تواند تقاضا را نیز افزایش دهد- افزایش اشتغال حقوقی- مجوز مانع گسترش بازار- فعالیت رزرو شده مانع گسترش بازار- ساختارهای تجاری جایگزین می‌توانند با قیمت‌های ثابت بسیار پایین‌تر عمل کنند- فرصت مشارکت در بخش حقوقی برای غیر وکلا- فرصت سرمایه‌گذاری خارجی- قانون با تمرکز بر مصرف‌کننده، وسعت بازار را افزایش داده است- بین المللی شدن بازار خدمات حقوقی- آزادسازی کنترل شده- رفع موانع ورود به توسعه شرکت‌های حقوقی- انتخاب گسترده‌تری برای مشتریان- دسترسی آسان به خدمات- آزادسازی بازار خدمات حقوقی- حوزه‌های فعالیت اختصاصی وکلا- رشد تعداد وکلای واجد شرایط- محدودیت‌های ورود به حرفه- تنظیم ارائه‌دهندگان خدمات حقوقی بدون مجوز -	توسعه بازار آزاد	
(Chaserant & Harnay, 2013) (Bessis & Chaserant, 2019) (Masior & Staniek, Z,) (Boon &) (2019) (Semple, 2022 (Stephen, 2013) (Stephen et al, 2000) (Kigwiru, 2019)	افزایش رقابت در بازار- افزایش رقابت با استفاده از تبلیغات- رقابت در بازار خدمات حقوقی بسیار بیشتر به کیفیت مربوط می‌شود تا قیمت انحصاری- محدودیت در رقابت - از جمله انحصار در ارائه خدمات آنها- افزایش نقش رقابت- ، رقابت‌پذیری بازار- ناتوانی وکلا در کنترل تعداد دانشجویان حقوق- فارغ التحصیلان حقوق خواستار مشاغل حقوقی- سرکوب رقابت به منظور حمایت از قیمت‌ها- کنترل ورود با مکانیسم‌هایی مانند آزمون وکالت و الزامات آموزشی - ارتقای رقابت در بازارهای خدمات حقوقی- تبلیغات و رقابت حرفه‌ای- رقابت بازار و نقش مراجع رقابت در اجرای رقابت در بازار حقوقی -	افزایش رقابت	
(Gofman, 2011) (Strevens, 2011) (Iossa & Jullien,) (Stephen et al,) (2012) (2000)	منابع سنتی اطلاعات در بازار خدمات حقوقی- ارزش اطلاعاتی تبلیغات- دقت در تبلیغات حقوقی- تأثیر تبلیغات بر تمرکز و شرایط ورود به بازار خدمات حقوقی- هزینه‌های جستجوی خود را در یافتن فروشندگان ارزان قیمت کاهش- انتشار اطلاعات نادرست- تبلیغات رقابتی منبع مهمی از اطلاعات مصرف‌کننده- محدودیت‌های تبلیغاتی وکلا- توجه به محدودیت‌های تبلیغاتی وکیل به عنوان محافظت از وجهه حرفه و اجرای عدالت- تبلیغات وکلا با ارائه اطلاعات بیشتر در مورد خدمات حقوقی به مصرف‌کنندگان، به نفع منافع عمومی- تبلیغات غیر قیمتی بسیار رایج‌تر از تبلیغات قیمتی- بازاریابی وکلا- نگرانی‌های مربوط به شهرت اثر آن بر تعاملات افراد- تبلیغات هزینه برخی خدمات حقوقی را کاهش می‌دهد- محدودیت در تبلیغات	تبلیغات در بازار	
(Gofman, 2011) (Iossa & Jullien,) (Bessis &) (2012) (Chaserant, 2019) (Masior & Staniek, Z,) (Stephen et al,) (2019) (Kigwiru, 2019) (2000)	قیمت‌گذاری خدمات حقوقی- هزینه خدمات حقوقی مانع بزرگی برای دسترسی به عدالت- وکلای با کیفیت بالاتر به پرونده‌های با ارزش بالاتری اختصاص داده می‌شوند و هزینه‌های بیشتری دریافت می‌کنند- محدودیت در قیمت‌گذاری برخی خدمات،- کاهش در قیمت خدمات و افزایش کیفیت خدمات حقوقی- تنظیم هزینه‌ها- محدودیت در قراردادهای کارمزد- هزینه‌های احتمالی- تنظیم قیمت -	تعرفه‌گذاری	
(Mlinarič et al, 2018) (Campbell, 2012) (Masior & Staniek, Z,) (Kigwiru, 2019) (2019)	تشویق به ایجاد حل‌های خلاقانه و کاربردی- نوآوری برای وکلای دارای مجوز- تشویق و حمایت از رویکردهای کارآفرینانه و روش‌های نوین در ارائه خدمات حقوقی- نوآوری ارائه‌دهندگان خدمات،- تعامل نوآوری خدمات حقوقی با مقررات حرفه‌ای	نوآوری	فناوری و نوآوری

<p>(Strevens et al, 2011) (Strevens, 2011) (Kigwiru, 2019)</p>	<p>استفاده از اینترنت برای ارائه مشاوره حقوقی- فناوری‌های حقوقی مخرب شامل مونتاژ سند؛ اتصال بی‌امان؛ بازار خدمات حقوقی الکترونیکی؛ آموزش الکترونیکی؛ راهنمایی حقوقی آنلاین (سیستم‌های مشاوره تعاملی)؛ منبع یابی باز قانونی- ارائه خدمات آنلاین - استفاده از فناوری‌های جدید در حرفه حقوقی مانند داده‌های بزرگ، هوش مصنوعی، بلاک چین</p>	<p>استفاده از فناوری‌های جدید</p>	
<p>(Strevens et al, 2011) (Susskind, 2014) (Kigwiru, 2019)</p>	<p>افزایش قابلیت اشتغال دانشجویان حقوق- گسترش فناوری با تأثیر فزاینده بر بازار- بازار حقوقی انحصاری و محافظه کار گذشته از تحولات فناوری مصون نیست- مشتریان آگاه از فناوری- اتوماسیون خدمات حقوقی همچنان باعث اختلال در حرفه حقوقی می‌شود-</p>	<p>آثار فناوری</p>	
<p>(Mlinarič et al, 2018) Boon (Webb, 2007) (& Semple, 2022) (Kritzer, 2017) (boon, 2017a) (Vaughan & Oakley, 2018) (Anand, 2018) (Wright, 2020)</p>	<p>مسئولیت مدنی-چگونگی پاسخگویی وکلا در قبال خدمات نامناسب یا غیرمسئولانه- اخلاق و مسئولیت حرفه‌ای- وکیل اطلاعات موکل را محرمانه نگه می‌دارد- وکیل با وفاداری به امور موکل رسیدگی می‌کند- وکلا به موکلان خود خدمت می‌کنند- مسئولیت‌های اخلاقی وکلا- بیمه مسئولیت حرفه‌ای- گرایش به آزادسازی قوانین ساختار کسب و کار و رژیم‌های مجوز - درخواست‌های غیرقانونی یا غیراخلاقی مشتریان- جبران خسارت برای تخلفات وکیل- راه‌های جایگزین و غیرقضایی را برای دریافت غرامت - تأثیر بیمه غرامت حرفه ای بر وکلا- مسئولیت اجتماعی موسسات حقوقی - عدم الزام بیمه در برابر خطر آسیب‌های مشتری- خودتنظیم‌گری شکل ناکافی حکمرانی از نظر مسئولیت‌پذیری است- بی‌اعتمادی به حرفه وکالت می‌تواند تقاضا برای تنظیم بیشتر وکلا را افزایش دهد -</p>	<p>مسئولیت حرفه‌ای</p>	<p>اصول اخلاقی</p>
<p>(Gofman, 2011) (Webb, 2007) Masior & Staniek, Z.) Boon &) (2019) (Semple, 2022) (Anand, 2018)</p>	<p>ایجاد انگیزه‌های ناهنجار برای ارائه‌دهندگان خدمات را دارد تا به نفع خود و برخلاف منافع مصرف‌کنندگان عمل کنند- تعارض نقش و انضباط شخصی- تضادهای ذاتی بین منافع عمومی و موکل از یک سو و منافع وکلا از سوی دیگر وجود دارد- حساسیت نهادهای نظارتی نسبت به تأثیرات ناشی از منافع گروه‌های شغلی قانونی،- تضاد تئوری‌های منافع عمومی و منافع خصوصی- نمایندگی بیش از حد از وکلای شرکت‌های انفرادی و کوچک در رسیدگی‌های انضباطی - پتانسیل تضاد منافع زیاد در خودتنظیم‌گری - تصویب مقررات به نفع خود در خودتنظیم‌گری</p>	<p>تعارض منافع</p>	
<p>(Strevens, 2011) Boon (Webb, 2007) (& Semple, 2022) (Parker et al, 2002)</p>	<p>اخلاق در برنامه درسی- آموزش اجباری اخلاق و مسئولیت حرفه‌ای- قوانین رفتاری وکلا- تقریباً همه کدهای حرفه‌ای دارای قوانینی هستند که وکلا را ملزم می‌کند تا تخلفات سایر وکلا را گزارش کنند- اجتماعی شدن اخلاقی از طریق آموزش و پرورش- کدهای اخلاقی و رفتاری- جلوگیری از سوء رفتار وکلا-</p>	<p>آموزش‌های اخلاق حرفه</p>	

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته‌های کیفی

مقایسه، تحلیل و ترکیب یافته‌ها به صورت یکپارچه، یکی از مراحل اساسی در روش فراترکیب به شیوه سندولوژی و باروسو است. این مرحله شامل بررسی منظم و عمیق یافته‌های استخراج‌شده از مطالعات کیفی متعدد می‌شود تا به درکی جامع‌تر و مفصل‌تر از پدیده مورد مطالعه برسد.

مقایسه یافته‌ها: این فرآیند شامل بررسی و مقایسه داده‌های استخراج‌شده از هر مطالعه است. این کار به شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌ها، الگوهای مشترک، و پدیده‌های متضاد در یافته‌ها کمک می‌کند.

تحلیل یافته‌ها: پس از مقایسه، داده‌ها به طور دقیق تحلیل می‌شوند تا معانی عمیق‌تر و روابط بین موضوعات شناسایی شوند. هدف از این مرحله استخراج تفسیرهایی است که فراتر از یافته‌های اولیه هر مطالعه جداگانه‌ای است.

ترکیب یافته‌ها: در نهایت، یافته‌های تحلیل‌شده ترکیب می‌شوند تا یک تفسیر واحد و هماهنگ از کل داده‌ها پدید آید. این شناسایی عوامل مرحله می‌تواند شامل ایجاد یک سنتز مفهومی جدید یا توسعه یک مدل نظری باشد که بر اساس تجمیع یافته‌ها ساخته می‌شود. و مولفه‌های ... در این مرحله به تحلیل، ترکیب و تلفیق کدهای به‌دست آمده از مرحله قبل در قالب مفاهیم پرداخته شد و کدهای شناسایی شده بر اساس میزان تشابه مفهومی دسته‌بندی و ترکیب شدند. در این مرحله کدهای استخراج شده در قالب ۲۶ مفهوم و مفاهیم ۱۲۲ | صفحه شناسایی شده در سطح بالاتری در قالب ۷ مولفه طبقه‌بندی شدند.

گام ششم: کنترل کیفیت

جهت ارزیابی پایایی کدهای استخراج شده از روش مقایسه نظر پژوهشگر با پژوهشگر خبره استفاده و میزان توافق بین دو کدگذار سنجش شده است. بدین ترتیب که پژوهشگر خبره بدون اطلاع از کدگذاری پژوهشگر اول بصورت جداگانه اقدام به کدگذاری متن نموده است. اگر کدهای استخراجی توسط دو پژوهشگر به هم شبیه باشد نشان دهنده توافق بالای دو کدگذار است. طبق جدول ۵ از ضریب کاپا برای محاسبه میزان ضریب توافق دو کدگذار و اعتبار سنجی استفاده شد.

جدول ۶- اعتبارسنجی

کدگذاری پژوهشگر خبره	کدگذاری پژوهشگر اول		
	جمع	خیر	بلی
بلی	۳۰	۴	۲۶
خیر	۷	۰	۷
جمع	۳۷	۳	۳۴

نتایج اعتبار سنجی نشان می‌دهد که پژوهشگر ۳۴ کد و پژوهشگر دیگر ۳۰ کد استخراج کرده‌اند که ۲۶ کد اشتراکی دارند. اگر میزان شاخص کاپا بین ۶۱ تا ۸۱ درصد باشد معتبر و اگر بالاتر از ۸۱ درصد باشد عالی است (Gwet, 2014). شاخص کاپا در این پژوهش ۷۸ درصد است که معتبر می‌باشد.

گام هفتم: ارائه یافته‌ها

یافته‌های پژوهش که از کدهای استخراج شده احصا شده‌اند در قالب ۲۶ مفهوم قابل بیان است و این مفاهیم در سطح بالاتری در قالب ۷ مولفه اصلی شامل قوانین و مقررات، استانداردهای حرفه‌ای، نهادهای تنظیم‌گری، آموزش و توسعه حرفه‌ای، رقابت و بازار، فناوری و نوآوری و اصول اخلاقی به عنوان مولفه‌های تاثیرگذار بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی طبقه‌بندی می‌شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

این پژوهش با هدف شناسایی عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی انجام گرفت. برای دستیابی به هدف مورد نظر، پس از مرور ادبیات تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی و شناسایی ۳۷ مقاله منتخب، با روش کیفی فراترکیب و با استفاده از روش کدگذاری، عوامل و مولفه‌های موثر بر حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی استخراج گردیدند. این عوامل

و مولفه‌ها در قالب ۲۶ مفهوم و ۷ مولفه کلی دسته‌بندی شدند. مولفه‌ها شامل قوانین و مقررات، استانداردهای حرفه‌ای، کیفیت نهادهای تنظیم‌گری، آموزش و توسعه حرفه‌ای، رقابت و بازار، فناوری و نوآوری، و اصول اخلاقی هستند. هر یک از این مولفه‌ها نقش مهمی در بهبود و توسعه بازار خدمات حقوقی ایفا می‌کنند.

قوانین و مقررات

مولفه قوانین و مقررات در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل سه بخش اصلی مقررات‌زدایی و کاهش موانع، مقررات کارآمد و حفظ منافع عمومی و بهینه‌سازی مقررات است. مقررات‌زدایی به ویژه در حوزه تبلیغات و کالا و کاهش موانع ورود به بازار، می‌تواند رقابت را تقویت کند، هزینه‌ها را کاهش دهد و دسترسی به خدمات حقوقی را بهبود بخشد. این اقدامات به توسعه بازار و افزایش کارایی خدمات حقوقی منجر می‌شود. از سوی دیگر تدوین و اجرای مقرراتی که منافع عمومی را حفظ کرده و در عین حال از رقابت سالم حمایت کنند، ضروری است. این مقررات باید استقلال و کالا و وفاداری به مشتریان را تضمین کنند و از تخلفات و سوء استفاده‌ها جلوگیری کنند. مشارکت تنظیم‌کننده‌های دولتی در این فرآیند می‌تواند به بهبود نظارت و اجرای مقررات کمک کند. در نهایت بازنگری و بهینه‌سازی مقررات جاری به منظور پاسخگویی به چالش‌های جدید و تحولات بازار، از اهمیت بالایی برخوردار است. استفاده از فناوری‌های نوین و هماهنگی مقررات با سایر صنایع می‌تواند به بهبود کیفیت خدمات حقوقی و افزایش رقابت در بازار کمک کند.

بنابراین برای بهبود حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی، باید ترکیبی از مقررات‌زدایی هوشمندانه، تدوین مقررات کارآمد و بهینه‌سازی قوانین جاری به کار گرفته شود. این رویکرد جامع که به حفظ منافع عمومی، تقویت رقابت و بهبود کیفیت خدمات حقوقی منجر خواهد شد می‌بایست مورد توجه و برنامه‌ریزی سیاستگذاران قرار گیرد.

استانداردهای حرفه‌ای

مولفه استانداردهای حرفه‌ای در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل استانداردهای ورود به حرفه و استانداردهای فعالیت در حرفه است. تحصیلات و مدارک تحصیلی، آموزش مهارت‌های عملی و تجربه در حین کار و آزمون وکالت و مسیره‌های متنوع‌تر برای صلاحیت حرفه‌ای از جمله استانداردهای ورود به حرفه وکالت است لذا تدوین و تعیین مدارک تحصیلی، آموزش‌های عملی و آزمون‌های وکالت به منظور ارزیابی صلاحیت وکلا، به‌عنوان ابزارهایی برای تضمین کیفیت ورود به حرفه وکالت است. از سوی دیگر تدوین و اجرای استانداردهای رفتار و عملکرد، نظارت و فرآیندهای انضباطی و توجه به استانداردهای بین‌المللی و اعتماد عمومی برای استانداردگذاری فعالیت در حرفه ضروری است. در نتیجه استانداردهای حرفه‌ای در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی باید به‌طور جامع و دقیق تدوین و اجرا شوند. این استانداردها باید شامل الزامات ورود به حرفه، استانداردهای فعالیت حرفه‌ای و مکانیسم‌های تضمین کیفیت خدمات باشند. اجرای مؤثر این استانداردها به بهبود کیفیت خدمات حقوقی، افزایش اعتماد عمومی و حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان منجر خواهد شد.

تنظیم‌گران بازار خدمات حقوقی می‌بایست با استانداردهای بهترین شیوه‌های حرفه‌ای در تمام جنبه‌های حرفه وکالت و خدمات حقوقی، کیفیت و اخلاق حرفه‌ای را در ارائه خدمات حقوقی تضمین کنند.

نهادهای تنظیم‌گری

مولفه نهادهای تنظیم‌گر در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل پنج بخش اصلی ساختار تنظیم‌گری، نظارت، ارزیابی و کنترل کیفیت، رسیدگی به شکایات، صدور مجوز و گواهینامه و حمایت از مصرف‌کننده است. تفکیک وظایف تنظیم‌گری از وظایف نمایندگی، استفاده از مدل‌های تنظیم‌گری مشارکتی و نظارت و مداخله دولت از نکات کلیدی بخش ساختار تنظیم‌گری

است. این اقدامات به کاهش تضاد منافع، افزایش استقلال نهادی و کلا و بهبود کارایی تنظیم‌گری کمک می‌کند. استفاده از سیستم‌های کنترل و حسابرسی، فرآیندهای رسیدگی به شکایات و تخلفات، و بهبود کیفیت از طریق استانداردهای حرفه‌ای و آموزش، از ابزارهای مهم نظارت و کنترل کیفیت خدمات حقوقی است. در بخش صدور مجوز و گواهینامه تأیید صلاحیت حرفه‌ای و صدور گواهینامه‌های تخصصی، مسئولیت مدنی و تضمین کیفیت خدمات حقوقی، نقش مهمی در حفظ استانداردهای حرفه‌ای و شناسایی عوامل افزایش اعتماد عمومی دارند. حفاظت از مصرف‌کنندگان و دسترسی به عدالت، شفافیت و پاسخگویی حرفه‌ای حقوقی، از اهداف و مولفه‌های ... اصلی نهادهای تنظیم‌گر است. این اقدامات به افزایش رضایت مشتریان و بهبود کیفیت خدمات حقوقی منجر می‌شود.

۱۲۴ | صفحه نهادهای تنظیم‌گری مهم‌ترین نقش را در ایجاد فضای حرفه‌ای قابل اعتماد و منصفانه برای مصرف‌کنندگان خدمات حقوقی ایفا می‌کنند و توانند به شفافیت و بهبود مداوم در صنعت کمک نمایند. سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران جهت پیشگیری از تعارض منافع می‌بایست کارکردهای تنظیم‌گران بازار خدمات حقوقی را تفکیک کرده و وظایف تنظیم‌گری بازار بصورت مستمر مورد نظارت باشد تا اهداف تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی محقق شود.

آموزش و توسعه حرفه‌ای

مولفه آموزش و توسعه حرفه‌ای در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل چهار بخش اصلی اثربخشی آموزش حرفه‌ای، آینده آموزش حقوقی، آموزش‌های مورد نیاز و آموزش حرفه‌ای اجباری است. ادامه آموزش حرفه‌ای و متناسب‌سازی آموزش دانشگاهی با نیازهای بازار، مشارکت بین مربیان و ارائه‌دهندگان خدمات حقوقی، و بازنگری و بهبود سیستم آموزش حرفه‌ای از نکات کلیدی بخش اثربخشی آموزش حرفه‌ای هستند. این اقدامات به تضمین کیفیت خدمات حقوقی و افزایش صلاحیت حرفه‌ای و کلا کمک می‌کنند. استفاده از فناوری اطلاعات و آموزش الکترونیکی، شبیه‌سازی‌ها و ابزارهای آنلاین برای توسعه مهارت‌های عملی و تغییر ساختار و محتوای مدرک حقوق برای تطبیق با نیازهای بازار و تحولات جدید از نکات مهم در بخش آینده آموزش حقوقی هستند. مهارت‌های برقراری ارتباط، حل مسئله، تفکر انتقادی، مهارت‌های فناوری اطلاعات و آگاهی بین‌المللی و جهانی از مهارت‌های ضروری برای وکلا هستند که به افزایش توانایی آن‌ها در ارائه خدمات حقوقی با کیفیت کمک می‌کنند. آموزش مداوم اجباری، احراز صلاحیت مجدد و دوره‌های کارآموزی و کالت از ابزارهای مهم برای حفظ و بهبود کیفیت خدمات حقوقی و افزایش اعتماد عمومی به وکلا هستند.

آموزش و توسعه حرفه‌ای به وکلای دادگستری و متخصصین حقوقی کمک می‌کند تا موارد جدید حقوقی را یاد بگیرند، درک عمیق‌تری از قوانین و مقررات داشته باشند و در نهایت خدمات بهتری را به مشتریان خود ارائه دهند. این فرآیند می‌تواند نیازهای مداوم جامعه را برآورده سازد و به حفظ انطباق با اصول و استانداردهای روز دنیا کمک کند. نهادهای تنظیم‌گر می‌بایست آموزش مستمر فعالان بازار خدمات حقوقی مانند وکلا و مشاوران را برنامه‌ریزی و هم قبل از دریافت مجوز ورود به عرصه ارائه خدمت و هم در دوره ی ارائه خدمات حقوقی بصورت دانش و مهارت‌های حقوقی مورد نیاز حرفه متناسب با نیازهای جدید بروزرسانی شود.

رقابت و بازار

مولفه رقابت و بازار در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل شش بخش اصلی توسعه بازار آزاد، افزایش رقابت، کارآمدی و ناکارآمدی بازار، تبلیغات در بازار، ذی‌نفعان و تعامل میان آن‌ها و تعرفه‌گذاری است. آزادسازی بازار خدمات حقوقی، بین‌المللی شدن بازار و افزایش انتخاب و دسترسی به خدمات حقوقی از نکات کلیدی بخش توسعه بازار آزاد است. این اقدامات به افزایش اشتغال حقوقی، بهبود کیفیت خدمات و افزایش رضایت مشتریان کمک می‌کند. افزایش رقابت در بازار خدمات حقوقی از طریق حذف محدودیت‌های تبلیغاتی و کلا و تسهیل ورود به حرفه، منجر به کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت خدمات می‌شود. تبلیغات حقوقی و رقابت حرفه‌ای به شفافیت و افزایش اعتماد عمومی کمک می‌کند. تنظیم‌گری مناسب برای کاهش شکست‌های

بازار و تضمین کارآمدی بازار ضروری است. افزایش شفافیت و اصلاح ساختار بازار می‌تواند به بهبود کارآمدی و تعادل بین منافع حرفه‌ای و مصرف‌کنندگان کمک کند. ارزش اطلاعاتی تبلیغات حقوقی به کاهش هزینه‌ها و افزایش دسترسی به عدالت کمک می‌کند. محدودیت‌های تبلیغاتی باید به گونه‌ای طراحی شوند که رقابت سالم و حفظ شهرت حرفه حقوقی را تضمین کنند. تنظیم قیمت خدمات حقوقی و تعیین تعرفه‌های منصفانه به کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت خدمات حقوقی کمک می‌کند. این تنظیم‌گری باید منافع و کالا و مصرف‌کنندگان را تأمین کند.

تنظیم‌گران بازار خدمات حقوقی باید زمینه رقابت سالم را جهت افزایش کیفیت خدمات به مصرف‌کنندگان خدمات حقوقی تضمین کنند و از بروز انحصار در بازار پیشگیری کنند.

فناوری و نوآوری

مولفه فناوری و نوآوری در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل سه بخش اصلی نوآوری در ارائه خدمات حقوقی، استفاده از فناوری‌های جدید و آثار فناوری بر بازار خدمات حقوقی است. از یک سو تشویق و حمایت از رویکردهای کارآفرینانه و ایجاد راه‌حل‌های خلاقانه و کاربردی برای وکلای دارای مجوز از اهمیت بالایی برخوردار است. نوآوری در ارائه خدمات حقوقی می‌تواند به بهبود کیفیت خدمات و افزایش رضایت مشتریان کمک کند. از سوی دیگر استفاده از اینترنت و فناوری‌های جدید مانند کلان داده‌ها، هوش مصنوعی و بلاک‌چین می‌تواند دسترسی به خدمات حقوقی را افزایش داده و بهبود فرآیندهای قانونی را تسهیل کند. فناوری‌های حقوقی مخرب نیز می‌توانند نحوه ارائه خدمات حقوقی را تغییر دهند و کارآیی و کالا را افزایش دهند. نهایتاً گسترش فناوری و تاثیر آن بر بازار حقوقی می‌تواند به افزایش قابلیت اشتغال دانشجویان حقوق، تغییرات در بازار حقوقی انحصاری و محافظه‌کار و افزایش انتظارات مشتریان آگاه از فناوری منجر شود. اتوماسیون خدمات حقوقی نیز می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و افزایش کارآیی کمک کند.

نهادهای تنظیم‌گری باید به نوآوری‌ها در عرصه فناوری توجه داشته باشند و سیستم‌هایی را برای رویارویی با این تغییر و تحولات برقرار و بروز کنند تا حفاظت از منافع مصرف‌کنندگان و حقوق آن‌ها را تضمین نمایند. نهادهای تنظیم‌گر با ترکیب این سه بخش می‌توانند به بهبود کیفیت خدمات حقوقی، افزایش دسترسی به خدمات و حمایت از نوآوری و فناوری در بازار خدمات حقوقی کمک کنند. این رویکرد جامع به توسعه و پیشرفت حرفه حقوقی و افزایش رضایت مشتریان منجر خواهد شد.

اصول اخلاقی

مولفه اصول اخلاقی در حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی شامل سه بخش اصلی مسئولیت حرفه‌ای، تعارض منافع و آموزش‌های اخلاق حرفه‌ای است. مسئولیت حرفه‌ای اقتضا می‌کند که وکلا در قبال خدمات حقوقی خود پاسخگو باشند و در صورت ارائه خدمات نامناسب یا غیرمسئولانه، مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را بپذیرند. بیمه مسئولیت حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای نقش مهمی در حمایت از موکلان و تضمین کیفیت خدمات حقوقی دارند. وکلا باید از تعارضات منافع آگاه باشند و آن‌ها را مدیریت کنند. نهادهای نظارتی باید نسبت به تأثیرات منافع گروه‌های شغلی حساس باشند و از تضاد منافع در فرآیندهای خودتنظیم‌گری جلوگیری کنند. این امر به حفظ تعادل بین منافع عمومی و منافع خصوصی کمک می‌کند. آموزش اخلاق و مسئولیت حرفه‌ای باید بخشی از برنامه درسی وکلا باشد. کدهای اخلاقی و رفتاری وکلا و مکانیزم‌های پیشگیری از سوء رفتار وکلا به افزایش اعتماد عمومی و بهبود کیفیت خدمات حقوقی کمک می‌کنند.

نهادهای تنظیم‌گر با ترکیب این سه بخش می‌توانند به بهبود کیفیت خدمات حقوقی، افزایش اعتماد عمومی و حمایت از اصول اخلاقی و حرفه‌ای در بازار خدمات حقوقی کمک کنند. لذا لازم است تنظیم‌گران با ارائه و حفظ استانداردهای اخلاقی از اینکه وکلا و سایر متخصصین حقوقی به شیوه‌ای صادقانه و با امانت عمل می‌کنند اطمینان حاصل کنند.

شناسایی عوامل پیشنهادات برای پژوهش‌های آتی

و مولفه‌های... پژوهش‌های آتی می‌توانند به بررسی تاثیر فناوری‌های نو مانند هوش مصنوعی، بلاک‌چین و داده‌های بزرگ بر بازار خدمات حقوقی، انجام مطالعات مقایسه‌ای بین سیستم‌های تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی در کشورهای مختلف، بررسی نقش نهادهای تنظیم‌گر در حفظ استقلال وکلا و جلوگیری از تضاد منافع، بررسی تاثیر رقابت و بازار بر دسترسی به خدمات حقوقی و کاهش هزینه‌ها، تحلیل تاثیر قوانین و مقررات بر نوآوری در خدمات حقوقی و ارائه راهکارهایی برای ترویج نوآوری و کارآفرینی بپردازند. این پیشنهادات می‌توانند به توسعه دانش و بهبود عملکرد سیستم حکمرانی و تنظیم‌گری بازار خدمات حقوقی کمک کنند و به نهادهای مرتبط در تدوین سیاست‌ها و مقررات موثر یاری رسانند.

۱۲۶ | صفحه

سپاسگزاری

در انجام این پژوهش از هیچ نهاد و موسسه‌ای کمک مالی دریافت نشده است.

فهرست منابع

1. Akramdjanovich, I. S. (2023). International Legal Standards Of Conduct For The Legal Profession. *The American Journal of Political Science Law and Criminology*, 5(09), 71-76.
2. Anand, A. I. (2018). Governance gone wrong: examining self-regulation of the legal profession. *Legal Ethics*, 21(2), 99-118.
3. Andrus, R. B. (2009). *Lawyer: A Brief 5,000-year History*. American Bar Association.
4. Asgharian, Mojtabi, Bahadri Jahormi, Ali, & Farahani, Mohammad Sadeq. (2023). Components of government intervention in regulating the legal profession; Case Study: The English Legal System. *Justice Journal*, 87(121), 1-20. doi: 10.22106/jlj.2021.530595.4180. (in Persian)
5. Baland, J. M., Moene, K. O., & Robinson, J. A. (2010). Governance and development. In *Handbook of development economics* (Vol. 5, pp. 4597-4656). Elsevier. University.
6. Barnett-Page, E., & Thomas, J. (2009). Methods for the synthesis of qualitative research: a critical review. *BMC medical research methodology*, 9(1), 1-11.
7. Barton, B. H. (2011). *The lawyer-judge bias in the American legal system*. Cambridge ; New York, Cambridge University Press.
8. Bernstein, S., & Lerner, J. (2018). The empirical economics of legal services: New data and new findings. *Annual Review of Law and Social Science*, 14, 137-157
9. Bessis, F., & Chaserant, C. (2019). A New Analysis of the Market for Legal Services. The Lawyer, homo oeconomicus or homo conventionalis?. *Historical Social Research/Historische Sozialforschung*, 44(1 (167), 188-211.
10. Bevir, M. (2012). *Governance: A very short introduction*. OUP Oxford .
11. Boon, A. (2017d) "Innovation and Change in the Regulation of Legal Services" *International Perspectives on the Regulation of Lawyers and Legal Services*. A. Boon. Oxford, UK, Hart. 241-269.
12. Boon, A. (2017a). "Understanding lawyer default in England and Wales: an analysis of insurance and complaints data." *International Journal of the Legal Profession* 24(2): 91-108.
13. Boon, A., & Semple, N. (2022). Still special after all these years? Fundamental questions in legal services regulation. *Lawyers in 21st-Century Societies.. Hart Publishing..* This is the accepted version of the paper. This version of the publication may differ from the final published version.
14. Braithwaite, J., Scott, C., Lacey, N., & Parker, C. (Eds.). (2004). *Regulating Law*. Oxford: Oxford University Press.

15. Brockman, J. (2010). "Money for Nothing, Advice for Free: The Law Society of British Columbia's Enforcement Actions Against the Unauthorized Practice of Law." *Windsor Review of Legal and Social Issues* 29: 1-43.
16. Bugatti, L. (2019). Towards a New Era for the Legal Profession. *European Review of Private Law*, 27.(۱)
17. Cambridge University Press. (2024). legal-services. In Cambridge dictionary. Retrieved April 8, 2024 from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/legal-services>
18. Campbell, R. W. (2012). Rethinking regulation and innovation in the US legal services market. *NYUJL & Bus.*, 9, 1.
19. Cane, P., & Tushnet, M. V. (2003). *The Oxford handbook of legal studies*.
20. Cazorla, A. F. L. (2022). Governance in the health sector. *Journal of business and entrepreneurial studies*, 6.(۱)
21. Capano, G. (2011). Government continues to do its job. A comparative study of governance shifts in the higher education sector. *Public Administration*, 89(4), 1622-1642.
22. Chaserant, C., & Harnay, S. (2015). Self-regulation of the legal profession and quality in the market for legal services: an economic analysis of lawyers' reputation. *European Journal of Law and Economics*, 39, 431-449.
23. Chaserant, C., & Harnay, S. (2013). The regulation of quality in the market for legal services: Taking the heterogeneity of legal services seriously. *European Journal of Comparative Economics*, 10(2), 267-291.
24. Coglianesi, C., Finkel, A., & Zaring, D. (Eds.). (2009). *Import safety: Regulatory governance in the global economy*. University of Pennsylvania Press .
25. Croley, S. P. (2008). *Regulation and public interests: The possibility of good regulatory government*. Princeton University Press.
26. Delmas, M. A., & Young, O. R. (Eds.). (2009). *Governance for the environment: new perspectives*. Cambridge University Press.
27. Dodek, A., & Alderson, E. (2017). Risk regulation for the legal profession. *Alta. L. Rev.*, 55, 621.
28. Donaldson, R. M. (2018). Law by Non-Lawyers: The Limit to Limited License Legal Technicians Increasing Access to Justice. *Seattle UL Rev.*, 42, 1.
29. Flood, J. (2011). "The re-landscaping of the legal profession: Large law firms and professional re-regulation" *Current Sociology* 59(4): 507.
30. Gofman, J. (2011). Restrictions on Lawyer Advertising and the Market for Legal Services.
31. Gong, T., Collins, P., & Chan, H. S. (2017). The quality of governance in China and beyond: Introduction to special issue. *Public Administration and Development*, 37(3), 155-159 .
32. Grout, P. A., Jewitt, I., & Sonderegger, S. (2007). Governance reform in legal service markets. *The Economic Journal*, 117(519), C93-C113.
33. Gwet, K. L. (2014). *Handbook of inter-rater reliability: The definitive guide to measuring the extent of agreement among raters*. Advanced Analytics, LLC.
34. Hadavand, Mehdi, & Jam, Farhad. (2021). The Concept of Regulatory State: An Analysis of Regulation as Instrument of Governance. *Strategic Scientific Quarterly*, 30(2), 227-266. (in Persian)
35. Hadfield, G. K. (2000). The price of law: how the market for lawyers distorts the justice system. *Michigan Law Review*, 98(4), 953-1006.
36. Hannes, K., & Lockwood, C. (2011). *Synthesizing qualitative research: choosing the right approach*. John Wiley & Sons.
37. Hazard, G., Pearce, R. G., & Stempel, J. W. (1983). Why lawyers should be allowed to advertise: market analysis of legal services. *New York University Law Review*, 58(5), 1084-1114.
38. Hosier, M. (2015). "The legal profession in Troikalanda: before and after the Irish bailout." *International Journal of the Legal Profession* 22: 193.
39. Hudec, A. J., & Trebilcock, M. J. (1982). Lawyer advertising and the supply of information in the market for legal services. *University of Western Ontario Law Review*, 20(1), 53-100.

40. Iossa, E., & Jullien, B. (2012). The market for lawyers and quality layers in legal services. *The RAND Journal of Economics*, 43(4), 677-704.
41. Iossa, E., & Jullien, B. (2007). The market for lawyers: The value of information on the quality of legal services. Available at SSRN 1271102.
42. Kempton, Jacqueline. (2021). *Legal Services*. The University of Law Publishing Limited
43. Jafari Chalanari, Mahmoud, & Shahbazinia, Morteza. (2022). Review and Analysis of Market failure- free market - in Legal services market (advocacy) and studying the solutions: comparative study of US and UN. *Legal Studies*, 14(1), 127-156. doi: 10.22099/jls.2021.34509.3553 (in Persian) شناسایی عوامل و مولفه‌های ...
44. Jalali, Mohammad, & Fadai, Nazanin. (2023). Obstacles and Challenges of Economic Regulation in the Islamic Republic of Iran in Light of the Rentier Government. *Comparative research of Islamic and Western law*, 10(1), 29-50. doi: 10.22091/csiw.2022.8487.2310 (in Persian) ۱۲۸ | صفحه
45. Kigwiru, V. K. (2019). Emerging technological innovations in the legal profession and its impact on the regulation of market competition: Kenyan perspective. Available at SSRN 3355861.
46. Krantz, S. (2013). *The Legal Profession: What is Wrong and how to Fix it*. LexisNexis.
47. Kritzer, H. M. (2017). "Lawyers' professional liability: comparative perspectives." *International Journal of the Legal Profession* 24.(۲)
48. Kritzer, H. M., & Silbey, S. S. (2010). Is the adversarial process a panacea? Pretrial procedures in the United States, Germany, and Japan. *Law & Social Inquiry*, 35(2), 349-385
49. Levi-Faur, D. (Ed.). (2011). *Handbook on the Politics of Regulation*. Edward Elgar Publishing .
50. Lewis, S. (2015). Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches. *Health promotion practice*, 16(4), 473-475.
51. Liu, S. (2011). "Lawyers, State Officials and Significant Others: Symbiotic Exchange in the Chinese Legal Services Market." *The China Quarterly*.
52. Lueck, D., Olsen, R., & Ransom, M. (1995). Market and regulatory forces in the pricing of legal services. *Journal of Regulatory Economics*, 7, 63-83.
53. Martinez, V. R., & Juricic, C. J. (2022). Toward More Robust Self-Regulation within the Legal Profession. *Wash. UJL & Pol'y*, 69, 241.
54. Masiar, M., & Staniek, Z. (2019). The reform of 2007 on regulation of the market of legal services in England and Wales as an institutional experiment. *WSB Journal of Business and Finance*, 53(1), 119-132.
55. McKenzie, H. (2016). The Internaitonalization of the Legal Services Market: An International Workshop at the Center for Common Law. *Frontiers L. China*, 11, 575.
56. Mlinarič, F., Oplotnik, Ž. J., & Brezovnik, B. (2018). Economic limits of (de) regulation in legal services market. *Engineering Economics*, 29(3), 291-301.
57. Moorhead, R. and V. Hinchly (2015). "Professional Minimalism? The Ethical Consciousness of Commercial Lawyers." *Journal of Law and Society* 42.
58. Moran, M. (2002). Understanding the regulatory state. *British journal of political science*, 32(2), 391-413
59. Parker, C. (2002). "Regulation of the Ethics of Australian Legal Practice: Autonomy and Responsiveness." *U.N.S.W.L.J.* 25: 676.
60. Perret, S., Farolfi, S., & Hassan, R. M. (Eds.). (2006). *Water governance for sustainable development*. Editions Quae.
61. Pouyafar, Mohammadreza, & Mohammadzadeh, Zainab. (2023). The Challenge of Regulation in the Governance of Charity and Voluntary Affairs. *Waqf and Charity Studies*, 1(2), 223-240. doi: 10.22108/ecs.2023.136581.1043 (in Persian)
62. Replogle, T. J. (2017). The business of law: Evolution of the legal services market. *Michigan Business & Entrepreneurial Law Review*, 6(2), 287-306.
63. Ruhl, J. B. (2015). Moving Beyond Market-Based Environmental Regulation. *Journal of Land Use & Environmental Law*, 30(2), 327-344
64. Sandelowski, M., Docherty, S., & Emden, C. (1997). Qualitative metasynthesis: Issues and techniques. *Research in nursing & health*, 20(4), 365-371.

65. Semple, N. (2018). "Mystery Shopping: Demand-Side Phenomena in Markets for Personal Plight Legal Services." *International Journal of the Legal Profession* 27.
66. Sharp, C. A. (2003). Qualitative research and evaluation methods. *Evaluation Journal of Australasia*, 3(2), 60-61.
67. Stephen, F. (2013). Chapter 7: Legal Services Act 2007 and the promotion of regulatory competition. *Lawyers, Markets, and Regulation*. Cheltenham, UK, Edward Elgar.
68. Stephen, F. H., Love, J. H., & Rickman, N. (2000). Regulation of the legal profession. *Encyclopedia of law and economics*.
69. Strevens, C. (2011). The changing nature of the legal services market and the implications for the qualifying law degree. *Web Journal of Current Legal Issues*, (1), 1-12.
70. Strevens, C., Welch, C., & Welch, R. (2011). On-line legal services and the changing legal market: preparing law undergraduates for the future. *The Law Teacher*, 45(3), 328-347.
71. Susskind, R. (2014). Analyse how the Legal Services Act 2007 attempted to widen the legal services market. Has it succeeded?. *Academia*
72. Susskind, R. E., & Susskind, D. (2016). *The Future of the Professions: How Technology Will Transform the Work of Human Experts*. Oxford University Press
73. Terry, L. S. (2009). "The European Commission Project Regarding Competition in Professional Services." *Nw. J. Int'l L. & Bus.* 29: 1.
74. Terry, L. S., Mark, S., & Gordon, T. (2011). Adopting regulatory objectives for the legal profession. *Fordham L. Rev.*, 80, 2685.
75. Trebilcock, M. J. (2008). Regulating the market for legal services. *Alberta Law Review* , 45(5), 215-232.
76. Tymchuk, Y. A., & Shkalenko, A. V. (2020, March). Analysis of the Impact of Robotic Legal Services on the Changing Institutional Environment of Economy and Law. In *Institute of Scientific Communications Conference* (pp. 1146-1158). Cham: Springer International Publishing.
77. Vanbelle, S., & Albert, A. (2008). A bootstrap method for comparing correlated kappa coefficients. *Journal of Statistical Computation and Simulation*, 78(11), 1009-1015.
78. Vaughan, S. and E. Oakley (2016). "Gorilla exceptions' and the ethically apathetic corporate lawyer." *Legal Ethics* 19(1): 50–75.
79. Webb, D. (2007). Are Lawyers Regulatable. *Alta. L. Rev.*, 45, 233.
80. Webb, J., & Nicolson, D. (1999). Institutionalising trust: ethics and the responsive regulation of the legal profession. *Legal Ethics*, 2(2), 148-168.
81. Webley, L. (2014). Legal professional de (re) regulation, equality, and inclusion, and the contested space of professionalism within the legal market in England and Wales. *Fordham L. Rev.*, 83, 2349.
82. Wright, E. (2020). A Downward Spiral: The Relationship between Distrust and Regulation in the Legal Profession. *J. Legal Prof.*, 45, 261.